

การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา
กับแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

โดย

นายภานุรุจ กลิ่นโพธิ์
ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

รายงานการวิเคราะห์ “การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา 2.ศึกษาและวิเคราะห์ นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561 3. ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการและการจ้างงานกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศ 4.จัดทำข้อเสนอแนะในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายการศึกษาของรัฐบาลช่วงปีพ.ศ. 2557- 2561 เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา และวิเคราะห์สภาวะความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของภาคการผลิต สำหรับในส่วนของการต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานใช้วิธีการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามประเภทมาตรการประมาณค่า จำนวน 160 ชุด เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.)

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและมาตรการการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา พบว่า มีประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1. การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาต้องมีเพียงพอต่อความต้องการของภาคการผลิตและตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 2.กำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่เข้าสู่ภาคการผลิตควรที่จะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการมีค่านิยมและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การมีระเบียบวินัย มีทักษะที่สอดคล้องทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี และก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 3. การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาต้องสามารถสร้างและผลิตบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมต่างๆ ที่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง 4.การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนควรสอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี 5. ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และ 6. การพัฒนาและปรับบทบาท “ครูยุคใหม่”

ผลการวิเคราะห์นโยบายรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2557-2560 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและมาตรการการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา พบว่า มีประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1.การปฏิรูปการเรียนรู้ออกแบบเพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม 2. การสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้

โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ 3. การพัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต 4. การปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตร โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ 5. การส่งเสริมอาชีวศึกษาเพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน และ 6. การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของสถานประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานด้านอาชีวศึกษามากกว่าแรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษา และประถมศึกษา มาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ.2556 มีความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษา จำนวน 207,437 อัตรา (ร้อยละ 38.87) ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 173,338 อัตรา (ร้อยละ 38.26) ปี พ.ศ.2558 จำนวน 180,132 อัตรา (ร้อยละ 37.80) ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 155,299 อัตรา (ร้อยละ 36.88) ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 145,805 อัตรา (ร้อยละ 36.34) และปี พ.ศ. 2561 จำนวน 128,181 (ร้อยละ 37.22) ในส่วนของการบรรจุงาน พบว่า สถานประกอบการจะมีการบรรจุงานผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ.2556 สถานประกอบการได้บรรจุกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเข้าทำงาน จำนวน 138,070 อัตรา (ร้อยละ 25.87) ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 82,402 อัตรา (ร้อยละ 18.19) ปี พ.ศ.2558 จำนวน 88,277 อัตรา (ร้อยละ 18.52) ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 68,676 อัตรา (ร้อยละ 16.31) ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 63,420 อัตรา (ร้อยละ 15.80) ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 55,026 อัตรา (ร้อยละ 15.98) และเมื่อพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลความต้องการแรงงานและการบรรจุงานของแรงงานระดับอาชีวศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 พบว่าการบรรจุงานของผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีจำนวนน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ.2556 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 69,367 อัตรา (ร้อยละ 33.44) ปี พ.ศ.2557 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 90,936 อัตรา (ร้อยละ 52.46) ปี พ.ศ. 2558 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 91,855 อัตรา (ร้อยละ 60.00) ปี พ.ศ. 2559 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 86,623 อัตรา (ร้อยละ 55.78) ปี พ.ศ. 2560 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 82,385 อัตรา (ร้อยละ 56.50) ปี พ.ศ. 2560 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 73,155 อัตรา (ร้อยละ 55.78)

ผลการการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนา
กำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) เกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะของกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่จำเป็น
ต่อการปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน พบว่า ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่สถาน
ประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะทางด้านความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะ
ทางด้านอารมณ์ ไหวพริบ การแก้ไขปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำทักษะการคิดอย่างมี
วิจรรย์ญาณและทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ ส่วนทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติที่สถานประกอบการมี
ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวทักษะการสื่อสารทั้งด้านการอ่าน
เขียน และพูดทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทักษะด้านการบริหารจัดการทักษะการ
ใช้ภาษาต่างประเทศ และทักษะด้านการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ

ส่วนที่ 2 ของคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานพบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นว่าคุณ
ลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ ความรับผิดชอบหน้าที่ ความตรงเวลา และ
ความซื่อสัตย์สุจริต การเคารพ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กร ความมีระเบียบวินัย ความอดทน
ความขยันหมั่นเพียร การมีมนุษยสัมพันธ์ และการมีจิตสาธารณะ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ด้าน

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการศึกษาจะต้องผลิตและพัฒนาากำลังคนด้าน
อาชีวศึกษาให้มีทักษะและเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีความคิด
ริเริ่ม สร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีทักษะการสื่อสาร
และมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร

2. ครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกประสบการณ์เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญตรงตาม
วิชาชีพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี พัฒนาการใช้ภาษาต่างประเทศปรับ
ระบบการบรรจุครูวิชาชีพโดยจัดให้มีการทดสอบภาคปฏิบัติเพื่อทดสอบความสามารถที่แท้จริง

3. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต และแนวทางการ
พัฒนาประเทศภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 และส่งเสริมให้ภาคการผลิตมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนา
หลักสูตร

4. การจัดการเรียนการสอนต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติเชิงลึกทักษะการปฏิบัติ
การฝึกประสบการณ์ และมีทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาค
การผลิต ผู้เรียนควรได้รับทราบถึงเส้นทางอาชีพ และความก้าวหน้าในวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนจัดให้มี
การประเมินผลการจัดการเรียนสอนโดยการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

5. การปรับภาพลักษณ์ของผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

6. ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

7. พัฒนาและสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาคีกับทุกกลุ่มอาชีพ

8. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องรับทราบถึงสถานะแรงงานเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของภาคการผลิต

ข้อเสนอแนะเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับนโยบายควรมีความชัดเจนของนโยบายและเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ตามแนวทางพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

2. การกำหนดมาตรการและเป้าหมายการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะต้องรับทราบข้อมูลสถานะความต้องการแรงงานเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของภาคการผลิต

3. การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ควรที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการตามบริบทของแต่ละพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่

4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทักษะ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน รวมถึงมีทักษะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

5. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่เข้าสู่ภาคการผลิตอย่างมีคุณภาพ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

6. ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาและฝึกประสบการณ์เพื่อให้ความเชี่ยวชาญตรงตามวิชาชีพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และควรปรับระบบการบรรจุครูวิชาชีพโดยจัดให้มีการทดสอบภาคปฏิบัติเพื่อทดสอบความสามารถที่แท้จริง

7. ควรมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต และแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้นโยบายประเทศ 4.0 และส่งเสริมให้ภาคการผลิตมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง

8. พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ สร้างอาชีพสู่การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ

9. ส่งเสริมการจัดทำงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการสะสมองค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม

10. ส่งเสริมและสนับสนุนกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้มีความสามารถในการวิจัยและคิดค้นสร้างสรรค์นวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอัตรากำลังเพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่

11. สถาบันการศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการระดมทรัพยากรเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังด้านอาชีวศึกษาให้สอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

12. ส่งเสริมให้ผู้เรียนควรได้รับทราบถึงเส้นทางอาชีพ และความก้าวหน้าในวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียน จัดให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนสอนโดยการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

13. ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

คำนำ

รายงานการวิเคราะห์ เรื่อง การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศและนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาศึกษาและวิเคราะห์ทิศทางการความต้องการและการจ้างงานกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศเพื่อนำข้อมูลมาจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้สอดคล้องแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านการการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ จึงมอบหมายให้นายภานุรุจ กลิ่นโพธิ์ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และเรียบเรียง รายงาน เพื่อนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นภาพแนวทางการพัฒนาประเทศที่มีผลต่อการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา และสภาวะความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของภาคการผลิต เพื่อเป็น ข้อมูลสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดการอาชีวศึกษา

ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานการศึกษานี้ให้สำเร็จลุล่วง มา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิเคราะห์การผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา กับแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปสู่การ พัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นายภานุรุจ กลิ่นโพธิ์
สิงหาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	4
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	4
1.4 นิยามศัพท์	5
1.5 กรอบแนวคิด	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศ	7
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา	36
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศไทย	37
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	41
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับสถานะความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษา	43
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ ๓ วิธีการศึกษา	
3.1 วิธีการดำเนินงาน	58
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์	
4.1 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศกับการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา	60
4.2 ผลการวิเคราะห์นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษากับการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา	71
4.3 ผลการวิเคราะห์สถานะความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและคุณลักษณะ และทักษะของกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ	73

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์	80
5.2 ข้อเสนอแนะ	
บรรณานุกรม	๘๕

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของนานาชาติ ประเทศ ช่วงปี พ.ศ. 2550 - 2560 โดยสถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (IMD) 2
2	จำนวนผู้มีงานทำที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2550 - 2560 3
3	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา 61
4	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคน ด้านอาชีวศึกษา 63
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กับการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา 68
6	ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี กับการผลิตและ พัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา 68
7	แผนพัฒนาการเกษตร ระยะ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคน ด้านอาชีวศึกษา 69
8	แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับการผลิต และพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา 70
9	นโยบายรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2560 กับการผลิตและพัฒนากำลังคน ด้านอาชีวศึกษา 71
10	จำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบจำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2561 74
11	จำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2561 75
12	เปรียบเทียบความต้องการแรงงานและการบรรจุงานของแรงงานระดับ อาชีวศึกษา ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2561 76
13	ความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน 77
14	ความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน 78

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1

แนวคิดการวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

กรอบ

5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งจากภายนอกและภายในประเทศส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงหลายประการเช่น การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า ภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม การใช้จ่ายภาคครัวเรือนและการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัวส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : 2560) นอกจากนี้ การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของนานาชาติโดยสถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ(International Institute for Management Development-IMD)ในช่วงปี พ.ศ.2550 -2560 พบว่า ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันโดยภาพรวมอยู่ในช่วงลำดับที่ 25 – 35ซึ่งเหนือกว่าประเทศฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียแต่ยังคงเป็นรองประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง (สภาการศึกษา : 2559/2560)จากสภาวะการดังที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับภาวะการที่เกิดขึ้นอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเข้ามาบริหารประเทศ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศในหลากหลายมิติประเทศ ดังจะเห็นได้จากคำแถลงนโยบายของรัฐบาลที่ได้มีการแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถึงแนวนโยบายการบริหารประเทศ 11 ด้าน ได้แก่ 1. การปกป้องและเชิดชูพระมหากษัตริย์ 2. การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ 3. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ 4. การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 5.การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน 6.การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ 7.การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน 8. การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม 9. การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 10. การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และ 11. การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐและการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี : 2557) ซึ่งการที่จะขับเคลื่อนแนวนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างรวดเร็วนั้นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพและเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ และสามารถนำพาประเทศไปสู่ประเทศที่มีสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันสูง ก็คือการศึกษา

ดังนั้น รัฐบาลจึงให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศ โดยกำหนดนโยบายด้านการศึกษาและเรียนรู้การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการบริหารประเทศ โดยแนวนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล นอกจากมุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพแล้ว ยังให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนทางอาชีวศึกษาซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการกับภาคการผลิตหรือตลาดแรงงาน และเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ(สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี: 2557) ทั้งนี้ เนื่องจากกำลังคนที่จบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานหรือภาคการผลิตของประเทศ จะมีคุณสมบัติแตกต่างจากแรงงานพื้นฐานที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และปริญญาตรี ดังจะเห็นจากสถิติข้อมูลการมีงานทำของประชากรทั่วราชอาณาจักร ช่วงระหว่างปี 2550 – 2560 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ : 2550 – 2561)

เพื่อให้การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาเป็นไปตามแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแนวนโยบายที่รัฐบาลกำหนดเป้าหมายไว้ อีกทั้งเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคนไทยทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อความมั่นคงในการดำรงชีวิต ดังนั้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวทางการพัฒนาประเทศ นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา และความต้องการแรงงานด้านอาชีวศึกษา เพื่อนำมากำหนดและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รวมถึงมาตรการในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ตารางที่ 1 ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของนานาประเทศช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2560
โดยสถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (IMD)

ปี พ.ศ.	ไทย	ญี่ปุ่น	สิงคโปร์	ไต้หวัน	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย
2550	33	24	2	18	23	45	54
2551	27	22	2	13	19	40	51
2552	26	17	3	23	18	43	42
2553	26	27	1	8	10	39	35
2554	27	26	3	6	16	41	37
2555	30	27	5	7	14	43	42
2556	27	24	5	11	15	38	39
2557	29	21	3	13	12	42	37
2558	30	27	3	13	14	41	42
2559	28	26	4	14	19	42	48
2560	27	26	3	14	24	41	42

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2004-2018

ตารางที่ 2 จำนวนผู้มีงานทำที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2560

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้มีงานทำ (คน)					ร้อยละของผู้มีงานทำ จบการศึกษาระดับ อาชีวศึกษา
	ทุกระดับ	ปวช.	ปวส.	ระยะสั้น	รวม	
2550	36,871,700	1,186,400	1,581,900	33,300	1,501,600	7.60
2551	37,550,000	1,187,900	1,691,400	23,600	1,902,900	7.73
2552	38,251,600	1,335,700	1,782,000	37,500	3,155,200	8.25
2553	38,508,500	1,259,400	1,874,400	38,800	3,172,600	8.24
2554	38,870,200	1,324,200	2,067,700	37,000	3,428,200	8.82
2555	39,578,300	1,292,700	2,107,000	26,600	3,426,300	8.66
2556	39,087,000	1,241,200	1,902,800	60,300	3,204,300	8.20
2557	38,261,100	1,339,500	1,911,600	87,700	3,338,800	8.73
2558	38,371,000	1,292,700	2,070,600	124,800	3,488,100	9.09
2559	37,429,700	1,357,900	2,078,300	110,900	3,547,100	9.48
2560	37,204,700	1,357,800	2,044,400	122,800	3,525,000	9.47
2561	37,911,200	1,378,700	2,143,800	149,500	3,672,000	9.69

ที่มา : จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่วราฯอาณาจักร ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2561

สำนักสถิติแห่งชาติ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2561 กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการและการจ้างงานกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศ

2.4 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

การศึกษาและวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด จะทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

3.2 ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2561 กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคน

3.3 ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษา และการบรรจุนักเรียนของกำลังคนด้านอาชีวศึกษา และการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) จำนวน 160 คน

3.3 นำผลที่ได้จากข้อ 3.1 - 3.3 มาจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกำหนดมาตรการในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

3.4 จัดทำร่างแนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพื่อประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.5 จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทย

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 กำลังคนด้านอาชีวศึกษา หมายถึง กำลังแรงงานที่จบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

4.2

5. กรอบแนวคิด

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดเชิงวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลจากการวิเคราะห์นโยบายด้านการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทย ฉบับนี้ ไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่บรรลุเป้าหมายตามแนวทางการพัฒนาประเทศไทยได้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในบทนี้จะเป็นการศึกษาและทบทวนเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ

2.1.1 ความสำคัญของการศึกษา

Smith (อ้างถึงใน จรินทร์ เทศวานิช, 2545 หน้า 151) กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาว่าการศึกษาคือช่วยทำให้แรงงานมีความเชี่ยวชาญมากขึ้น มีผลทำให้ผลิตเพิ่มขึ้น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นผลอันเนื่องมาจากการใช้และการจำแนกแจกแจงแรงงานที่มีอยู่อย่างเหมาะสม และทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ตลอดจนนิสัยที่จำเป็นสำหรับงานอาชีพ ซึ่งเป็นผลอันเนื่องมาจากการอบรมบ่มนิสัยและการให้การศึกษา ดังนั้น การศึกษาจึงมีส่วนสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

Marshall (อ้างถึงใน จรินทร์ เทศวานิช, 2545 หน้า 151) กล่าวถึงการศึกษว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการของแรงงาน โดย Marshall มีความเห็นว่าควรสนับสนุนให้การศึกษาประเภทอาชีวศึกษาแก่คนชั้นกรรมกรที่ไม่ได้รับการศึกษาสายสามัญ และคนชั้นกลางที่มีความรู้ไม่มากนัก การศึกษาจะทำให้คนฉลาดขึ้น และมีความพร้อมในการทำงานมากขึ้น

2.1.2 ปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา

อัมพร วิจิตรพันธ์ และสุณิฉัตราคม (2531, หน้า 8) กล่าวถึงปรัชญาแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาว่าการจัดการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) การศึกษาเพื่อการเรียนรู้ (education for education, s sake) เป็นการศึกษเพื่อการอ่านออกเขียนได้ (literacy) และเพื่อศึกษาวิชาการ (academic) ซึ่งการศึกษาเพื่อการออกเขียนได้ถือเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ทุกประเทศอยากให้ประชาชนของตนอย่างน้อยต้องอ่านออกเขียนได้ สำหรับการศึกษาวิชาการ เป็นการเรียนทางทฤษฎีไม่จำเป็นต้องนำไปปฏิบัติ แต่อาจเป็นไปเพื่อเสริมการปฏิบัติวิชาในชั้นเรียนซึ่งมักจะเป็นวิชาทางทฤษฎี

2) การศึกษาเพื่อเป็นอาชีพ (education for occupation, s sake) เป็นการศึกษเพื่อการเรียนรู้แล้วนำไปสู่การประกอบอาชีพ เน้นวิธีการสอนแบบปฏิบัติให้มีทักษะฝีมือ และสามารถไปประกอบอาชีพต่างๆ

2.1.2 ความสำคัญของการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ

1) การศึกษาจะช่วยผลิตกำลังคนที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การพัฒนาประเทศมีความจำเป็นที่จะต้องมีแรงงานที่มีความรู้ และมีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ ประกอบกับสังคมปัจจุบันมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ปัญหา ระบบเศรษฐกิจจึงจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ทางเทคนิคเฉพาะอย่างในการทำงานมากขึ้น สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องทำหน้าที่ให้การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิชาชีพต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว

2) การศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพของแรงงาน ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ในประเทศได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ และความสามารถมากขึ้น ขณะเดียวกันก็สามารถทำให้มีความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการได้เพิ่มขึ้น

3) การศึกษาทำให้การกระจายรายได้ของคนในประเทศดีขึ้น เมื่อประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น ก็ทำให้มีโอกาสได้ทำงาน และประกอบอาชีพที่ทำให้ได้รับรายได้สูงขึ้นกว่าเดิม หรือนำความรู้ไปปรับปรุงพัฒนางานที่ทำอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้นระดับรายได้ก็จะสูงขึ้นตามไปด้วยการกระจายรายได้ก็จะมีความเสมอภาคกันมากยิ่งขึ้น

4) การศึกษาเป็นตัวเร่งให้การพัฒนาเศรษฐกิจประสบผลสำเร็จ เมื่อมีการขยายการศึกษาออกไปมากขึ้น ประชากรในประเทศที่ได้รับการศึกษา และการพัฒนาฝีมือแรงงานดีขึ้น ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ทันสมัยมากขึ้นจึงมีผลทำให้ผลผลิตสูงขึ้น(จรินทร์เทศ วาณิช, 2545 หน้า 124)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศ

แนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2560 - 2579)แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

2.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 65 ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” และเพื่อให้ประเทศสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตาม

วิสัยทัศน์และเป้าหมายดังกล่าว จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 6 ด้าน โดยแต่ละยุทธศาสตร์ มีจุดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ในทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการใช้กลไก การแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการกับส่วนราชการภาคเอกชนประชาสังคม องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ และประเทศต่าง ๆ

2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ คือ “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมา ประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลก สมัยใหม่ “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้ง โครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัลและการปรับ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต และ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงการปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับ ปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้าง งานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี ของคนชั้นล่าง

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

เน้นการพัฒนาคนทุกด้านและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจสติปัญญา มีพัฒนาการที่ตีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดม ออบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

4) ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

มุ่งดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อนประเทศ โดยสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุดโดยภาครัฐให้หลักประกันว่าประชาชนทุกคนจะสามารถเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

5) ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทุกด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานและการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะ เป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุล ทั้ง 3 ด้านไม่มากหรือน้อยจนเกินไปซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไป

6) ยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มุ่งปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ และปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติดมิชอบ

2.2.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 2 มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ลงสู่แผนระดับต่างๆ ให้มีความสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีจำนวนรวม 23 ฉบับ โดยแผนแม่บทในแต่ละด้านจะมีประเด็นการพัฒนา ดังนี้

1) แผนแม่บทด้านความมั่นคง

1.1) การรักษาความสงบภายในประเทศ โดยการสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความรักความสามัคคี ความสำนึกจงรักภักดี และความภาคภูมิใจในชาติให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกหมู่เหล่า ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาล พัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม

1.2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงโดยการวิเคราะห์และระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน วางแผนบูรณาการการแก้ไขปัญหาตามลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ติดตามตรวจสอบที่เป็นรูปธรรม พัฒนากลไกในการเฝ้าระวังแจ้งเตือน ป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและอาจจะเกิดขึ้นใหม่ให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

1.3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศโดยพัฒนาระบบงานด้านการข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ สามารถติดตามแจ้งเตือน ระวังยับยั้ง ป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนการพัฒนาศักยภาพกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ แผนปฏิบัติการตลอดจนการฝึกและระบบการบริหารจัดการให้มีความพร้อมอย่างเพียงพอและเป็นรูปธรรม ในการเผชิญกับภัยคุกคามต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแนวทางในการบริหารจัดการและหรือแผนปฏิบัติการในการเผชิญกับภัยคุกคามแต่ละมิติให้เป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ

1.4) การบูรณาการความร่วมมือ โดยส่งเสริมความมั่นคงแบบองค์รวม รวมถึงความมั่นคงของโครงสร้างพื้นฐานและของมนุษย์ควบคู่กับความมั่นคงทางทหาร ดำเนินการเชิงรุกด้านการเสริมสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยในภูมิภาคไปพร้อมกัน

1.5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม โดยปรับโครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ และระบบการบริหารจัดการของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) แผนแม่บทด้านต่างประเทศ

2.1) ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศโดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงในทุกมิติและเตรียมความพร้อมของไทยในการรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงจากภายนอกการต่างประเทศไทยต้องดำเนินการเชิงรุกในด้านการเสริมสร้างเสถียรภาพในภูมิภาค

2.2) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยสร้างเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่าที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และเร่งพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลสร้างความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ในภูมิภาคและส่งเสริมความสะดวกในการประกอบธุรกิจในประเทศไทยการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคที่ไทยเป็นสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในเอเชียในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมและการบริการ

2.3) การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศโดยพัฒนากระบวนการ โครงสร้าง และกฎระเบียบของไทยจะได้รับการพัฒนาและบังคับใช้ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบระหว่างประเทศ มาตรฐานสากล และพันธกรณีของไทย ภาคส่วนต่าง ๆ ของไทยควรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และขีดความสามารถเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ มาตรฐานและพันธกรณีต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4) การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศในประชาคมโลกโดยยกระดับการส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทยให้สามารถนำไปสร้างมูลค่า เน้นการดำเนินนโยบายที่ส่งเสริมสถานะของไทยในเวทีโลก สร้างขีดความสามารถให้ทุกภาคส่วนของไทยสามารถร่วมเสริมสร้างสถานะของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

2.5) การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการโดยส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึงประชาชนไทยทั่วไปทั้งในประเทศ และในต่างประเทศมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการต่างประเทศมากขึ้น

3) แผนแม่บทด้านการเกษตร

3.1) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม ขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและผลิตภัณฑ์ สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น สร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิด สร้างความแตกต่าง และความโดดเด่น และสร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในระดับประเทศและเพื่อการส่งออก

3.2) เกษตรปลอดภัย โดยการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่างๆ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึงและปลอดภัยสร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมด้านการขยายตลาดบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ระดับอินทรีย์วิถีชาวบ้านเพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

3.3) เกษตรชีวภาพ โดยสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้

นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อพัฒนาเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ใช้ฐานการทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ

3.4) เกษตรแปรรูป โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับตราสินค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร สนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

3.5) เกษตรอัจฉริยะ โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผนการเกษตร พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

3.6) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร โดยให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุน ที่จะช่วยให้การสร้างมูลค่าภาคเกษตร การพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและระบบติดตาม ฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตรให้ทันกับสถานการณ์ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค การส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็ว การพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า

4) แผนแม่บทด้านอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

4.1) อุตสาหกรรมชีวภาพโดยให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพอย่างบูรณาการตลอดห่วงโซ่มูลค่า ส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนา การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องพัฒนาและส่งเสริมการค้าทั้งภายในและระหว่างประเทศรวมถึงธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ

4.2) อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในทางการแพทย์ผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสุขภาพให้มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี มีทักษะความชำนาญ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ทั้งด้านบุคลากร ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการแพทย์ ขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ และเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งในการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย

4.3) อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ โดยส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาและสร้างนวัตกรรมทางอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรทั้งด้านการผลิตและผู้ใช้ สร้างความตระหนักรู้และสนับสนุนการลงทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตามระดับความพร้อมของผู้ประกอบการ ขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศที่จำเป็นและส่งเสริมการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

4.4) อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม โดยผลักดันการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสายการบินของประเทศพัฒนาขีดความสามารถในการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน สนับสนุนให้มีกลไกในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบรางและอุตสาหกรรมสนับสนุนภายในประเทศและรองรับระบบคมนาคมในอนาคต

4.5) อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ โดยสร้างและพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศและสนับสนุนการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ ส่งเสริมให้เกิดการวิจัยพัฒนาและสร้างนวัตกรรมเพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ สนับสนุนผู้ประกอบการตามระดับความสามารถของผู้ประกอบการ สร้างเครือข่ายและคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ และเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าระดับโลกส่งเสริมให้มีการลงทุนเพื่อสร้างฐานการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงในประเทศ สร้างระบบนิเวศสนับสนุนและเปิดโอกาสในการแสวงหาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ จากในประเทศและต่างประเทศ

4.6) การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า มีการคาดการณ์เทคโนโลยีในอนาคตสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของประเทศ กำหนดแนวทางการผลิตและพัฒนาบุคลากรโดยเชื่อมโยงภาคการศึกษากับภาคอุตสาหกรรมและบริการให้ตอบสนองความต้องการของตลาด จัดให้มีแผนพัฒนากำลังแรงงานทั้งประเทศในทุกระดับ กำหนดโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สนับสนุนให้มีข้อมูลเปิดเพื่อเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมให้เกิดธรรมาภิบาลข้อมูลขึ้นในองค์กรต่างๆ ในสังคม ส่งเสริมให้มีการจัดเก็บข้อมูลของภาครัฐอย่างบูรณาการ ตลอดจนพัฒนาการให้บริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญามีประสิทธิภาพ

5) แผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว

5.1) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมโดยการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมผนวกกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติวัฒนธรรม และวิถีชีวิต เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรม ความต้องการ นักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

5.2) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจโดยส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ครอบคลุมการจัดประชุมและนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นรางวัล

5.3) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย โดยพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ทั้งสินค้าบริการ บุคลากร ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่าการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการสร้าง ความแตกต่างและความเป็นเอกลักษณ์จากการให้บริการตามแบบอย่างความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล ร่วมกับการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาไทยที่พัฒนาต่อยอดกับความคิดสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ

5.4) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการท่องเที่ยวไทย ครอบคลุมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง และการท่องเที่ยวในลุ่มน้ำสำคัญ ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐานสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงบริบทของพื้นที่และชุมชนในพื้นที่

5.5) การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค โดยยกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียน

5.6) การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว โดยพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวไทย

6) แผนแม่บทด้านพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ

6.1) การพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะแบ่งการพัฒนาเมืองออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ซึ่งเน้นพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเทียบเท่าเมืองขนาดใหญ่ในระดับนานาชาติ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมือง และเมืองขนาดกลาง ซึ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้ครอบคลุมทั่วถึงและได้มาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการบริการสำหรับพื้นที่โดยรอบโดยทั้งเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเมืองขนาดกลาง เน้นกรอบการเป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มที่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง โดยยังคงรักษาสีอัตลักษณ์ของพื้นที่

6.2) การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิเนเวศอย่างยั่งยืนโดยจัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง และวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการจัดทำแผนผังภูมิเนเวศระดับประเทศ สนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของภูมิเนเวศจัดทำแผนผังภูมิเนเวศของพื้นที่ตามเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการจัดทำผังพื้นที่อุตสาหกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานตลอดจนตัวชี้วัดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรมอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นที่อย่างยั่งยืน การสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาาร่วมกันในทุกระดับ พัฒนาศักยภาพองค์กรเพื่อการพัฒนาเมือง ชุมชนและเครือข่ายให้มีทักษะทัดเทียมกับประเทศอื่นในระดับสากล พัฒนาศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชน หรือองค์กรธุรกิจประจำชุมชนเพื่อส่งเสริมให้เกิดกลไกทางเศรษฐศาสตร์ในการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานสากล ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจรและตลาดเพื่อเกษตรกรโดยเกษตรกร ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และรายได้ให้กับชุมชนแผนผังภูมิเนเวศอย่างยั่งยืน

7) แผนแม่บทด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

7.1) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งของประเทศและรองรับการเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่นๆ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์ในรูปแบบต่างๆ พัฒนาระบบและการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ที่มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น พัฒนาระดับศักยภาพของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อให้สามารถสนับสนุนการขนส่งสินค้าสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ เกษตรกรรม ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศในระดับที่แข่งขันได้ พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขต

กรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งเมืองหลักในภูมิภาค พัฒนาการเชื่อมโยงระบบการคมนาคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนลดความสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนน พัฒนาและบูรณาการระบบฐานข้อมูลการเดินทางและขนส่งทุกรูปแบบ ปฏิรูปองค์กร ปรับโครงสร้างการกำกับดูแล และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล

7.2) โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน โดยจัดหาพลังงานและระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้รองรับความต้องการใช้พลังงานของประเทศ สนับสนุนการจัดหาแหล่งพลังงานใหม่ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการพลังงานอัจฉริยะเพื่อนำไปสู่การผลิตและการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพ มีเสถียรภาพ และทันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านพลังงานในอนาคต สนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนในสัดส่วนที่สูงขึ้นตามศักยภาพของแหล่งเชื้อเพลิงในพื้นที่ พัฒนาระบบกำกับดูแลด้านพลังงานให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

7.3) โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลทั้งในส่วน of โครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศและระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านดิจิทัล สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศนำไปสู่การยกระดับเศรษฐกิจของประเทศและการเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียนในอนาคต สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านดิจิทัลร่วมกัน สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบนิเวศปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรการแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิและข้อมูลส่วนบุคคล จัดให้มีมาตรการเฝ้าระวังและรับมือภัยคุกคามไซเบอร์ที่เหมาะสมและสอดคล้องตามมาตรฐานสากล

8) แผนแม่บทด้านผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

8.1) การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะโดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงานโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี พัฒนาผู้ประกอบการในทุกกระดับให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเพิ่มมูลค่าธุรกิจ ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการ

8.2) การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยจัดหาแหล่งเงินทุนและพัฒนาช่องทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจพัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้นและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

8.3) การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด โดยสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัดให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น มีแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับสินค้าและบริการของไทย สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ

8.4) ระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นระบบที่เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกันยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และการพัฒนานวัตกรรมและประยุกต์ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน

9) แผนแม่บทด้านเขตเศรษฐกิจพิเศษ

9.1) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศและกระจายความเจริญออกสู่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขั้นสูงเป็นฐานการสะสมเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยกกระดับอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงและมีศักยภาพในการแข่งขันสูง ให้สอดรับกับบริบทโลกบนฐานกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองอัจฉริยะน่าอยู่และมีความทันสมัยระดับนานาชาติ และสามารถประกอบกิจการอย่างมีคุณภาพ ยกกระดับการพัฒนาแบบก้าวกระโดดเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศไทยในฐานประตูของภูมิภาคเอเชีย

9.2) การพัฒนาเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้โดยการพัฒนาประตูสู่การท่องเที่ยวอ่าวไทยและอันดามัน พัฒนาการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ฝั่งอันดามันต่อเนื่อง ไปจนถึงฝั่งอ่าวไทยตอนบนบริเวณหัว หิน ซะอ่า ให้เป็นแนวการท่องเที่ยวชั้นนำแห่งใหม่ พัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ

9.3) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยใช้โอกาสจากอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดนรวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

10) แผนแม่บทด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

10.1) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดีโดยบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอน การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางศาสนา การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะจิตอาสาและรับผิดชอบต่อส่วนรวม การสร้างเสริมผู้นำ การเปลี่ยนแปลงและต้นแบบที่ดีที่ทั้งระดับบุคคลและองค์กร

10.2) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยการเสริมสร้างและพัฒนาภาคเพื่อให้อุตสาหกรรมส่งเสริมสนับสนุนและสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี ยกระดับการบริหารจัดการรวมถึงมาตรการของภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจร่วมรับผิดชอบต่อในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

10.3) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคมโดยการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์และเสริมสร้างค่านิยมที่ดีให้กับเยาวชน และประชาชนทั่วไปการพัฒนาสื่อเผยแพร่ เพื่อสร้างเสริมศิลปะและวัฒนธรรมและการจัดสรรเวลาและเปิดพื้นที่ให้สื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชนในการปลูกจิตสำนึกและสร้างเสริมค่านิยมที่ดี

11) แผนแม่บทด้านการศึกษากองคนตลอดช่วงชีวิต

11.1) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ และทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ เสริมสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม การมีระบบและกลไกรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ

11.2) การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย โดยการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์และส่งเสริมนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลทุกระดับดำเนินงานตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสู่มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และสารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็กกระตุ้นพัฒนาการสมอง และการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยทุกด้าน

11.3) การพัฒนาช่วงวัยเรียน วัยรุ่น โดยจัดให้มีการพัฒนาทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์การทำงานร่วมกับผู้อื่น จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ ทักษะด้านดิจิทัลและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถความถนัดและความสนใจจัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนจนทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน จัดให้มีการเรียนรู้ทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพ

และอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์

11.4) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน โดยการยกระดับศักยภาพทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงานเสริมสร้างความอยากรู้และยกระดับตนเองการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ การสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและหลักประกันของตนเอง และครอบครัวส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้ แรงงานฝีมือ ให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างธุรกิจใหม่ ๆ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับวัยทำงานผ่านระบบการคุ้มครองทางสังคมและการส่งเสริมการออม

11.5) การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจและร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตหลังเกษียณ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ส่งเสริมสนับสนุน ระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

12) แผนแม่บทด้านการพัฒนาการเรียนรู้

12.1) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ พัฒนาการบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา จัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิดทบทวนไตร่ตรอง พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต วางแผนการผลิตและพัฒนาและปรับบทบาท “ครู ณาจารย์ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือนสายอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท โดยปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนทุกระดับเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นการปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพ และการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา ปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21มากกว่าการวัดระดับความรู้ ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน การ

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นและมีมาตรการจูงใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้คนใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง การยกระดับทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ การพัฒนาศูนย์วิจัยเฉพาะทาง ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในระบบการศึกษา และสำหรับประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

12.2) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการ กลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพ ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สนับสนุนศิลปินส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน และสื่อในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ การสร้างเส้นทางอาชีพและสภาพแวดล้อมการทำงานจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก

13) แผนแม่บทด้านการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

13.1) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะโดยพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพและด้านสุขภาวะที่ถูกต้อง พัฒนาภาคีเครือข่ายประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยและตายจากโรคที่ป้องกันได้ สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และกลไกการสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการทุกระดับ การพัฒนานโยบาย และ

มาตรการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

13.2) การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อเอื้อต่อการยกระดับสุขภาวะของประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดมาตรการของภาครัฐที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพประชาชน การวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการด้านสุขภาพเพื่อกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด สร้างการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพการพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน

13.3) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี โดยพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ที่ทันสมัย ภายใต้ระบบการบริหารที่มีการกระจายอำนาจมีประสิทธิภาพพอเพียง เป็นธรรมและยั่งยืน พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข ปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้กับระบบบริการสุขภาพ และระบบสุขภาพทางไกล พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบบริการสุขภาพ

13.4) การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยการพัฒนาสถานพยาบาลให้เพิ่มกำลังคนและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการขยายการให้บริการ รวมทั้งยกระดับคุณภาพการให้บริการตามมาตรฐานสากลทั่วทุกพื้นที่

13.5) การพัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโดยให้ความสำคัญกับเผยแพร่ความรู้สุขภาพและสร้างความตระหนักของประชาชนพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการรองรับการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาและยกระดับระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ศักยภาพวิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ และสร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินจากโรคระบาดต่าง ๆ

14) แผนแม่บทด้านศักยภาพการกีฬา

14.1) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการโดยส่งเสริมให้เกิดความรู้และความตระหนักในประโยชน์ของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมถึงการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องในการเล่นกีฬาและออก

กำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพและนันทนาการ ส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน ทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการของประชาชนอย่างต่อเนื่องในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาคและระดับชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการออกกำลังกาย การกีฬาและนันทนาการ ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการร่วมลงทุนและบริหารจัดการสถานกีฬาในระดับชุมชน ท้องถิ่นและระดับประเทศ

14.2) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนา นักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขันแสดงศักยภาพ ด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง ส่งเสริมสนับสนุนศึกษาเชิงลึกด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา

14.3) บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทั้งครูหรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ ให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง และสามารถต่อยอด ศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากรทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ การสนับสนุน และส่งเสริมการผลิตบุคลากรและการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนา กีฬาและนันทนาการ

15) แผนแม่บทด้านพลังทางสังคม

15.1) การเสริมสร้างทุนทางสังคมโดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง การต่อยอดจากรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทยมีทุนเดิมที่เป็น ยกย่องและยอมรับทั่วโลก คือความมีน้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

15.2) การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุกโดยการเตรียมคนและสังคมเชิงรุกให้คนทุกช่วงวัยตระหนักรู้ มีความรอบรู้ และความพร้อมรองรับการเป็นสังคมสูงวัยทุกมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังสังคมด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์ และ ภูมิปัญญาให้กับประชากรรุ่นอื่น ๆ และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติกับผู้สูงอายุ

16) แผนแม่บทด้านเศรษฐกิจฐานราก

16.1) การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโดยการเพิ่มองค์ความรู้ และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของเกษตรกร แรงงานทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อย และไม่มั่นคงให้เป็นผู้ประกอบการ การบริหารจัดการหนี้สิน ครอบคลุมทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบเพื่อ

การแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างยั่งยืน การใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมากระดับห่วงโซ่อุปทานให้เป็นห่วงโซ่คุณค่าที่สามารถก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างเป็นธรรม

16.2) การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจรในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม รวมถึงการมีกติกาให้เกิดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น และการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชนมีทุนในการพัฒนาการค้าและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

17) แผนแม่บทด้านความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

17.1) การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ โดยเน้นการขยายความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำให้ทุกชีวิต โดยเป็นสวัสดิการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ สร้างระบบคุ้มครองและป้องกันแบบถ้วนหน้า และพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคมด้านสุขภาพและเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมยกระดับกลไกการดูแลคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้ใช้แรงงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล คุ้มครองผู้บริโภคได้รับสินค้าและบริการที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

17.2) มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มโดยพัฒนา มาตรการและกลไกสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูง และมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของรัฐในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดและตรงกับกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริงและเหมาะสม

18) แผนแม่บทด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน

18.1) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียวโดยการปราบปราม การบุกรุกทำลายเพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ บริหารจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ ส่งเสริมการปลูกป่าและไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร การสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท

18.2) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล จัดให้มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลในรูปแบบต่างๆ ควบคุมและยกเลิก เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล

18.3) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศโดย กำหนดเป้าหมายและแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศในระยะยาวที่สอดคล้องกับการพัฒนาใน

มิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา โดยมีความเชื่อมโยงของเครือข่ายข้อมูลในทุกภาคส่วนดำเนินงานตามแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาพลังงานและขนส่ง กระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และการจัดการของเสียการปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว

18.4) การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากลบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อม เช่น ด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัดพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อลดมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อมกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมายการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน และกำหนดกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศครอบคลุมถึงการบริหารจัดการสารเคมีในภาคเกษตรอย่างครบวงจรการผลิตและการนำเข้าสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมาใช้ในประเทศไทย

18.5) การยกระดับกระบวนการทัศน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อกำหนดอนาคตประเทศโดยส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมจัดโครงสร้างเชิงสถาบัน เพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

19) แผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

19.1) การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำเชิงระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศโดยยกระดับระบบน้ำสะอาดและการดูแลระบบน้ำในชุมชนชนบทการเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ คู คลอง ปรับปรุงคุณภาพน้ำ และพัฒนาพื้นที่ริมลำน้ำหลักเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการท่องเที่ยวการปรับปรุงระบบเตือนภัย การปรับปรุงมาตรการเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้าง บรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยั่งยืนนอกเขตชลประทานยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำโดยจัดกฎ ระเบียบ องค์กร จัดทำแผนการพัฒนา ระบบน้ำ ในพื้นที่สำคัญการพัฒนาและดำเนินการโครงการทั้งด้านจัดหาและความต้องการพัฒนาความสามารถของทรัพยากรมนุษย์และองค์กรผู้ใช้น้ำ และการติดต่อพัฒนาโครงการระหว่างประเทศ

19.2) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด อนุรักษ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากลโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน ติดตามและประเมินผลเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยบูรณาการการพัฒนาระบบประปาเมืองระบบน้ำแบบบูรณาการและครบวงจร ในพื้นที่พัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว

19.3) การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศโดยการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุณิเวศ การส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วม ในการบริหารการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติมีโครงการสายการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำคูคลอง

20) แผนแม่บทด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

20.1) การพัฒนาบริการประชาชน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน

20.2) การบริหารจัดการการเงินการคลัง

20.3) การปรับสมดุลภาครัฐ โดยให้ภาคส่วนอื่นสามารถเข้ามาแบ่งเบาภาระในการแก้ไขและตอบสนองความต้องการของตัวเองในพื้นที่ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อก่อให้เกิดบริการสาธารณะเพื่อประชาชน

20.4) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐโดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาครัฐและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารการตัดสินใจและการบริการที่เป็นเลิศ การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและประโยชน์ในการใช้ชีวิตการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

21) แผนแม่บทด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

21.1) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยปรับพฤติกรรมกลุ่มเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาปรับพฤติกรรมกลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมกับสร้างจิตสำนึกและค่านิยมของบุคลากรในการต่อต้านการทุจริตสนับสนุนการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง สอดส่อง และแจ้งเบาะแสการทุจริต และมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสพัฒนาและยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีการกำกับจริยธรรมภายใน

พรรคการเมืองอย่างเข้มข้นพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพิ่มโทษตัดสิทธิที่มีความรวดเร็ว เด็ดขาด เพื่อให้การกระทำทุจริตเป็นสิ่งที่ “ได้” “ไม่คุ้ม” “เสีย”

21.2) การปราบปรามการทุจริตโดยการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนระหว่างหน่วยงานพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย การจัดทำระบบฐานข้อมูล องค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริตพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่อต้าน การทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ

22) แผนแม่บทด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

22.1) การพัฒนากฎหมายโดยปรับปรุง แก้ไข ยกเลิกกฎหมายให้มีเท่าที่จำเป็น และสอดคล้องบริบทและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศนำเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมทางด้านกฎหมายมาประยุกต์ใช้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม บูรณาการเชื่อมโยงกฎหมายทุกลำดับชั้นให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเอกภาพ ไม่ขัดกัน และมีการนำกฎหมายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

22.2) กระบวนการยุติธรรม โดยอำนวยความสะดวกให้เป็นที่ไปอย่างเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้ดำเนินงานสอดประสานกันอย่างเป็นองค์รวมเพื่อให้สามารถจัดการกับข้อขัดแย้งกรณีพิพาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ

23) แผนแม่บทด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

23.1) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจโดยวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมและบริการที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริงและส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำ การสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษาทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ พัฒนามาตรฐาน คุณภาพ และการบริการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับตามข้อตกลงระหว่างประเทศ

23.2) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม โดยวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสังคมไทย ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มทั้งด้านสุขภาพ

การศึกษา และการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐเตรียมความพร้อมของประชาชนไทยเพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ของวัฒนธรรมโลกที่รวดเร็วขึ้นในยุคดิจิทัลและการเข้าสู่สังคมสูงวัยพัฒนาแรงงานทักษะสูงและเฉพาะทาง การยกระดับแรงงานทักษะต่ำ การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐให้เข้ากับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล

23.3) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

23.4) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน โดยเน้นการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการสะสมองค์ความรู้ การต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือนวัตกรรมทางสังคม การสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถไปใช้ประโยชน์โดยตรง ผ่านการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีฐาน ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

2.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้ยึดวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรมมีวินัย มีจิตสาธารณะ และพเมื่อดิกรรรมที่พึงประสงค์ การพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐ ปรับระบบการเงินการคลัง ด้านสุขภาพ พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย และผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเปราะบางประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากร

3) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมทั้งในด้านการคลัง การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ มุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงของห่วงโซ่

มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง วางอนาคตรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน

4) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนการลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทะเล การบริหารจัดการความมั่นคง เพื่อการพัฒนาให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงการพัฒนาภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

6) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐให้มีความโปร่งใส ทันสมัยคล่องตัวมีขนาดที่เหมาะสมเกิดความคุ้มค่าการปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัยเป็นธรรมและสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

แนวทางการพัฒนา ได้แก่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่ง สนับสนุน การพัฒนาระบบขนส่ง การพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ การพัฒนาด้านพลังงาน การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาระบบน้ำประปา

8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา ได้แก่เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี การพัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ด้านบุคลากรวิจัย

9) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายอย่างทั่วถึง พัฒนาภาคเหนือให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง พัฒนาภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำพัฒนาภาคใต้เป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย การพัฒนาเมืองโดยพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นภาคประชาสังคม และภาคเอกชน พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ อาทิ พัฒนาพื้นที่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม

10) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคมในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงาน GMS, ACMECS, IMT-GT, BIMSTEC ,และ JDS และภูมิภาคอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ พัฒนาและส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การบริการ และการลงทุนที่โดดเด่นในภูมิภาค ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย เปิดประตูการค้าและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่มีความเสมอภาคกัน สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศ ในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติประเทศ เข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ การส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความมั่นคงในทุกด้านที่เกี่ยวกับเรื่องความอยู่ดีมีสุขของประชาชน การบูรณาการภารกิจด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ และด้านการต่างประเทศ

2.2.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

การพัฒนาประเทศให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางและก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูง จำเป็นต้องปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอันเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต และเป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมต่างๆ โดยมียุทธศาสตร์สำคัญดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การยกระดับผลิตภาพ มาตรฐาน และนวัตกรรมโดยการยกระดับมาตรฐาน (Standard) การเพิ่มผลิตภาพในการผลิต (Productivity) และการขับเคลื่อนนวัตกรรม (Innovation) การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และการสร้างการเติบโตของวิสาหกิจด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านวัฒนธรรม (Cultural & Creative) การเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากและสังคมผู้ประกอบการโดยพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับ ตั้งแต่วิสาหกิจชุมชน (Innovation Driven Enterprise: IDE) วิสาหกิจเกิดใหม่ (Startup) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ตลอดจนวิสาหกิจขนาดใหญ่ (Large Enterprises: LEs) โดยส่งเสริมผู้ประกอบการทุกระดับในการใช้นวัตกรรมในการประกอบธุรกิจการส่งเสริมการรวมกลุ่มคลัสเตอร์อุตสาหกรรมโดยการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน

2) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ปฏิรูปองค์กรภาครัฐให้ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงโดยปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐและปรับเปลี่ยนจากหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) เป็นหน่วยงานที่อำนวยความสะดวก (Facilitator) ปรับปรุงกระบวนการจัดตั้งและยุบหน่วยงานรัฐให้ง่ายขึ้น และปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานตามบทบาทหน้าที่ (Functional Based) เป็นหน่วยงานเพื่อดำเนินภารกิจตามวาระต่าง ๆ (Agenda Based) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมโดยเตรียมการด้านระบบนิเวศอุตสาหกรรมให้เอื้อต่ออุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม ซึ่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (Physical Infrastructure) และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล (Digital Infrastructure) พัฒนาทักษะองค์ความรู้ของบุคลากร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโดยพัฒนาทักษะและองค์ความรู้บุคลากรในภาคส่วนต่างๆ ทั้งแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการ และบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี สามารถก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งการสร้างบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ ที่มีอัตรากำลังเพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่ เพื่อเป็นแรง

ขับเคลื่อนในการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศต่อไปในอนาคต โดยมีแนวทางในการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ

3) ยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมอุตสาหกรรมไทยเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตของโลกโดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมของประเทศไทยให้สามารถเข้าเป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมหลักต่าง ๆ ของโลก โดยมุ่งเน้นการเชื่อมโยงผู้ผลิตของไทยกับผู้ผลิตชั้นนำของโลก และสร้างบทบาทในการเป็นผู้บริหารจัดการห่วงโซ่การผลิตระดับโลกในสาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญและไทยมีศักยภาพ ด้วยการให้ข้อมูลเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการที่เพียงพอต่อการสร้างเครือข่ายหาพันธมิตร และการลงทุนในต่างประเทศอย่างเป็นระบบ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุนในต่างประเทศโดยกลไกภาครัฐอย่างบูรณาการ ให้สิทธิการหักลดหย่อนภาษีธุรกิจ การสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ รวมถึงการพัฒนาความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีกับกลุ่มสาขาอุตสาหกรรม หรือธุรกิจในประเทศเป้าหมายสร้างภาพลักษณ์อุตสาหกรรมไทยให้เป็นที่รู้จัก และเชื่อมโยงระบบการมาตรฐานไทยเข้าสู่ระบบการมาตรฐานโลก เชื่อมโยงการผลิตและการตลาดสู่สากลด้วยดิจิทัลโดยเพิ่มการติดต่อสื่อสารด้วยระบบออนไลน์และเพิ่มการทำตลาดดิจิทัลสู่สากล และการพัฒนาระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมการลงทุนขยายฐานการผลิตในและนอกประเทศโดยการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุน ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุน และตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย และการส่งเสริมการลงทุนขยายฐานการผลิตในต่างประเทศ โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพขยายการลงทุนและขยายฐานการผลิตไปยังตลาดต่างประเทศ

2.2.4) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

กรอบแนวคิดเพื่อให้เกษตรกรมีข้อมูลข่าวสารและความรู้ความสามารถ รู้เท่าทันสถานการณ์ พึ่งพาตนเองได้ และสถาบันเกษตรกรเป็นกลไกหลักขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา สีนค้าเกษตรมีคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัยภาคการเกษตรเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยงานวิจัย เทคโนโลยีนวัตกรรม สามารถประยุกต์กับองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และพื้นที่เกษตรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพสร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

2) ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตรเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรจัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนา ระบบตลาดสินค้าเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน สนับสนุนความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ และเอกชน (Public Private Partnership: PPP) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อ พืชผลทางการเกษตรส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่าง ประเทศ

3) ยุทธศาสตร์การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านการเกษตรพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบส่งเสริมการนำ งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

4) ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรการบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ บริหารจัดการ พื้นที่ทำกินทางการเกษตรสร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วน ราชการ และกระบวนการทำงานปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

2.2.5) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2(พ.ศ. 2560 – 2564) เป็นการวางแผน พัฒนาการท่องเที่ยวในระยะ 5 ปีแรก โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการ ท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการทุกรูปแบบ บออย่างมีมาตรฐานโดยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ เสริมสร้าง

พัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวและบริการให้ครอบคลุมทุกรูปแบบ การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ครอบคลุมทั้งระบบและอุตสาหกรรมภาคบริการที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย ทั้งภาคผลิต ภาคบริการ และกิจการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในระดับสากลพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการอย่างยั่งยืนโดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมนวัตกรรมด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยการให้ความรู้และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องสร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบการท่องเที่ยวโดยการพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรอง การพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาสินค้าและบริการที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น และการส่งเสริมความสมดุล เชิงเวลาและฤดูกาลในการท่องเที่ยว การสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนในแหล่งท่องเที่ยวใหม่

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวโดยพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าสู่ประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวโดยการปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง ปรับปรุง และอำนวยความสะดวกในการเดินทางผ่านแดน ปรับปรุงป้ายบอกทางและป้ายสัญลักษณ์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกแหล่ง เพิ่มจุดบริการ Free - WiFi ในแหล่งท่องเที่ยว จัดทำระบบบัตรโดยสารเที่ยวที่ใช้ได้กับทุกช่องทางการเดินทาง พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวล (Tourism for All) และพัฒนาแอปพลิเคชันที่อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวพัฒนาระบบความปลอดภัยและสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยวโดยการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ได้แก่ กล้องวงจรปิด เครื่องแปลภาษา การติดตั้งไฟในสถานที่ท่องเที่ยวอุปกรณ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยวส่งเสริมสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปรับปรุงสุขาสาธารณะ การจัดการขยะและระบบบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและเพียงพอต่อความต้องการของตลาดโดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องความต้องการตลาดแรงงาน สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการสนับสนุนบุคลากรให้มีสมรรถนะขั้นพื้นฐานตามตำแหน่งงาน และได้รับการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานสากลส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะธุรกิจพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพิ่มช่องทางการลงทุนและพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้แก่ภาคเอกชน ภายใต้หลักการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม Thailand ๔.๐

4) ยุทธศาสตร์การสร้างความสะดวกให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่มการส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ เสริมสร้างภาพลักษณ์คุณภาพและความปลอดภัยให้กับประเทศไทยโดยพัฒนาภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าและภาพลักษณ์ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม (Preferred Destination) ที่มีคุณภาพสูงต่อนักท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาดเป้าหมาย การสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่างๆด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยและมาตรการป้องกันของประเทศไทยข้อควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย และสิ่งที่ควรกระทำในกรณีฉุกเฉิน เพื่อช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมการบังคับใช้และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่นักท่องเที่ยวและสาธารณชนส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยว และกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่นส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศและการท่องเที่ยวที่สมดุลเชิงพื้นที่และเวลา โดยการสร้างการรับรู้สินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว นอกฤดูกาล การสร้างความนิยมของจังหวัดท่องเที่ยวรอง การส่งเสริม“ไทยเที่ยวไทย”โดยการสร้างค่านิยมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศให้แก่คนไทยทุกคนในทุกเพศทุกวัย การส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะเช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มสุภาพสตรี สนับสนุนมาตรการทางการเงินเพื่อส่งเสริมการใช้จ่ายช่วงการท่องเที่ยวเช่น มาตรการการลดหย่อนทางภาษีส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการตลาดโดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนในการทำการตลาด การส่งเสริมการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการตลาด เช่น การสนับสนุนการพัฒนาและต่อยอดแอปพลิเคชันที่ส่งเสริมการทำการตลาดเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานที่รับผิดชอบการตลาดดิจิทัล

5) ยุทธศาสตร์การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพโดยการเสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบาย ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ จัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในทุกกระดับ ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยชุมชน (CommunityBased Tourism: CBT) จัดให้มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการภาวะวิกฤตด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับและมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังโดยการทบทวนแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยวนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชนและการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวโดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนต่างๆ การจัดตั้งหน่วยบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการประสานความร่วมมือกับนานาชาติประเทศในการส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวและการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่างๆ สนับสนุนให้ตัวแทนประเทศไทยในองค์กรและหน่วยงานต่างๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยและอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค ส่งเสริมความสัมพันธ์ ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้องด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก - ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North South Economic Corridor: NSEC) และส่งเสริมการตลาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในภาพรวมของกลุ่มประเทศตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินอันเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557 จำแนกเป็น 11 ด้าน ได้แก่ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐด้านการศึกษา

และเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมการยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชนการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียนการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐและการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2557, หน้า 6-7)

สำหรับนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1) การจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนานตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสมเป็นคนดีมีคุณธรรมสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสมาชิกในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

2) การปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกรับบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง

3) ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคลและบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น

4) พัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สมารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคตปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหาการรับฟังความเห็นผู้อื่นการมีคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นพลเมืองดีโดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

5) ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับ

มาตรฐานวิชาชีพ

6) พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

7) ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนา มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างสันติสุขและความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม

8) อนุรักษ์ฟื้นฟู เผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษาถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

9) สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่สากลวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนและเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

10) ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพเพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศไทย

2.4.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

วีรพันธ์ สิทธิพงษ์ (2544, หน้า 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษา (vocational education) คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรเข้าสู่อาชีพตั้งแต่ฝีมือระดับเทคนิคไปจนถึงปริญญาตรีในวิชาชีพเฉพาะทาง การอาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจะต้องจัดให้มีการศึกษารายวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่ง ๆ โดยจะเน้นการฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ รวมทั้งมุ่งให้ประชาชนมีงานทำ

สมศักดิ์ สุรรายิมหันต์ (2530, หน้า 25) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่างๆ ตามความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1) ช่างกึ่งฝีมือ (semi-skilled worker) เป็นผู้ที่มีความรู้ขั้นพื้นฐานของงานช่าง สามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่ต้องอาศัยความรู้ทฤษฎี

2) ช่างฝีมือ (skilled worker) เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการทำงานเป็นอย่างดีมีความละเอียดรอบคอบ ผ่านการฝึกอบรมเป็นเวลานานจนเกิดความชำนาญ

3) ช่างเทคนิค (technician) ระดับอนุปริญญาหรือระดับเทคนิค ทำหน้าที่รองลงมาจากระดับปริญญาตรี เป็นผู้คอยดูแลการทำงานของช่างฝีมือ คอยให้คำปรึกษาแนะนำมีความรู้ในทฤษฎีช่างมากพอที่จะแก้ปัญหาการปฏิบัติงานและสามารถลงมือปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

4) วิศวกร หรือระดับวิชาชีพชั้นสูง (professional) เป็นการเรียนระดับปริญญาเป็นพวกที่ต้องการความรู้ทางด้านทฤษฎี โดยทำงานเกี่ยวกับการคิดคำนวณ วิเคราะห์วิจัย ออกแบบผลิตภัณฑ์

2.4.2 เป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศ ดังนี้

- 1) เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางให้กับระบบเศรษฐกิจ และระบบอุตสาหกรรมของประเทศ
- 2) เพื่อแก้ปัญหาคาราคาเขินแรงงานให้กับระบบอุตสาหกรรม และการสร้างอาชีพให้กับพลเมืองของประเทศ
- 3) เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับเยาวชนที่จะได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาชีพที่ตนเองต้องการตามความสนใจและถนัด
- 4) เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการถ่ายทอดความรู้และความชำนาญในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิตสินค้า
- 5) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงจิตสำนึกของผู้ที่จะเข้าสู่งานและผู้ปฏิบัติงานอยู่แล้วให้เข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของระบบงาน และเทคโนโลยีที่พวกเขาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพงานและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- 6) เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เข้าสู่อาชีพที่จะต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.2.3 หลักการจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทย

วีรพันธ์ สิทธิพงษ์ (2544, หน้า 32-33) ได้กล่าวว่า หลักการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศไทยจะมุ่งเน้นหลัก 9 ประการ ดังนี้

- 1) จัดเป็นหลักสูตรวิชาชีพแยกออกจากสายสามัญในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้เยาวชนได้เลือกเรียนตามความต้องการของตลาดแรงงาน
- 2) มุ่งเน้นการจัดการอาชีวศึกษาแบบครบวงจรที่ผู้เรียนทำงานเป็น สร้างงานได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพส่วนตัวก็ประสบความสำเร็จ
- 3) เน้นการพัฒนาเยาวชนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณธรรม มีความคิดอ่านเพื่อส่วนร่วมและประเทศชาติ รวมทั้งมีความรับผิดชอบ
- 4) มุ่งเน้นให้ผู้ทำงานแล้วได้มีโอกาสเข้าศึกษาพัฒนาตนเอง ตลอดช่วงชีวิตของการทำงาน
- 5) มุ่งเน้นการจัดการอาชีวศึกษาที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงานพัฒนางานได้

6) มุ่งเน้นการจัดอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ คุณธรรมจากแหล่งวิทยาการทุกประเภทของสังคม

7) มุ่งเน้นการจัดอาชีวศึกษาที่ปลูกฝังเสริมสร้างให้ผู้รับการศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี

8) มุ่งเน้นการจัดอาชีวศึกษาที่ให้ความรู้พื้นฐานที่พอเพียงแก่ผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อการทำงานและศึกษาต่อ

9) มุ่งเน้นการจัดเตรียมหลักสูตรแบบยืดหยุ่นสำหรับรองรับความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลในสังคม

2.2.4 รูปแบบการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

การจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ระบุว่ารูปแบบของการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีดังนี้ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551, หน้า 3)

1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลาการวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

2.2.5 ปัญหาการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพภายนอก(องค์การมหาชน) (2548, หน้า 20 – 21) ได้กล่าวถึงการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทยไว้ ดังนี้

1) ความพร้อมในการสนับสนุนด้านกฎหมายยังมีข้อจำกัด บางสถานศึกษากฎหมายอยู่ในระหว่างกระบวนการทางนิติบัญญัติซึ่งใช้เวลานาน บางสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาเฉพาะทางไม่มีกฎหมายรองรับเป็นการเฉพาะ

2) ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนากำลังคนโดยรวมไม่ชัดเจน เนื่องจากขาดความพร้อมในการสนับสนุนด้านกฎหมาย

3) มีการขยายสถานศึกษาเร็วเกินไป ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐหรืองบประมาณที่ได้รับน้อยเกินไปทำให้เป็นปัญหาในการบริหาร

4) ครู-อาจารย์ บางสาขามีจำนวนน้อย แต่บางสาขามีจำนวนมากเกินไป ทำให้สัดส่วนครู-อาจารย์ต่อนักศึกษาหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละสาขาวิชา

5) คุณภาพครูไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องการผู้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพของตน

6) อัตราการเข้า-ออกของครู-อาจารย์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน

7) การพัฒนาครู-อาจารย์ยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

8) อัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอนขาดแคลน

9) ไม่สามารถเปิดสอนหลักสูตรใหม่ที่เป็นความต้องการได้อย่างทันที่ เพราะขาดความคล่องตัว

10) ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ต่ำ

11) ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อมีแนวโน้มลดลง

12) เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การฝึกเก่า ล้าสมัย เสื่อมสภาพไม่ทันกับการพัฒนาทางเทคโนโลยี และมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ

13) อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนยังขาดแคลน ส่วนที่มีอยู่บ้างสภาพเก่าล้าสมัยและเสื่อมสภาพ

14) บางสถานศึกษามีงบประมาณต่ำส่งผลต่อการเรียนและฝึกทักษะ

15) ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนยังมีข้อจำกัด

16) การระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชนไม่จริงจังและต่อเนื่อง

17) ไม่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมให้กว้างขวาง และได้คุณภาพมาตรฐาน

18) ผู้จบอาชีวศึกษา มีความรู้และทักษะรวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

19) อัตราผู้จบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่ออกไปทำงานยังต่ำ ทำให้ขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ

20) หน่วยงานที่รับผู้จบการศึกษาเข้าทำงานให้ความสำคัญกับวุฒิบัตรมากกว่าที่จะคำนึงถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานจริง

21) ผลการวิจัยด้านการสนับสนุนพัฒนาระบบการอาชีวศึกษายังมีน้อย

22) สถานศึกษาบางส่วนยังไม่ตระหนักในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุผล

23) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดทำ และการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารการเรียนการสอน และกิจกรรมนักเรียนยังมีอยู่ในวงจำกัดเพียงเล็กน้อย

24) ไม่มีระบบรองรับการกำหนดมาตรฐานของชาติเกี่ยวกับอาชีพ และมาตรฐานสากล

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

วิภาวี ศิริลักษณ์ (2557, หน้า15) กล่าวถึงความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ว่าหมายถึงความสามารถที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความท้าทายของสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่จำเป็นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (ISTE) จึงได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21ไว้ดังนี้(อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, 2554: หน้า 118-137)

2.5.1) ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยนักเรียนสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ผลิตความรู้ และพัฒนานวัตกรรมที่เป็นผลิตและกระบวนการโดยใช้เทคโนโลยี ในด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่หรือกระบวนการใหม่การสร้างงานที่เป็นต้นแบบเพื่อสื่อถึงตัวตนหรือกลุ่มการใช้โมเดลและการจำลองเพื่อสำรวจระบบและปัญหาที่ซับซ้อนการหาแนวโน้มและคาดการณ์ความเป็นไปได้

2.5.2) การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน โดยนักเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อดิจิทัลและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลเพื่อสื่อสารและทำงานร่วมกัน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางไกลสำหรับตนเองและผู้อื่น ด้วยการกระทำดังนี้ การมีปฏิสัมพันธ์ให้ความร่วมมือ และเผยแพร่งานร่วมกับเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญและบุคคลอื่นๆ โดยใช้สื่อดิจิทัลและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลต่างๆ การสื่อสารข้อมูลและความคิดไปสู่ผู้รับจำนวนมากอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สื่อหลากหลายรูปแบบการพัฒนาความเข้าใจทางวัฒนธรรมและจิตสำนึกต่อโลกด้วยการคลุกคลีกับผู้เรียนจากวัฒนธรรมอื่นและการช่วยเหลือสมาชิกในโครงการให้ผลิตผลงานที่เป็นต้นแบบและช่วยแก้ไขปัญหา

2.5.3) ความเชี่ยวชาญในการค้นคว้าหาข้อมูล โดยนักเรียนสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อรวบรวม ประเมิน และใช้ข้อมูล ในด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการสืบค้นการค้นหาคัด ระเบียบ วิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลอย่างมีจริยธรรม จากแหล่งข้อมูลและสื่อต่างๆการประเมินและคัดเลือกแหล่งข้อมูลและเครื่องมือดิจิทัลตามความเหมาะสมกับภารกิจนั้นๆและการประมวลข้อมูลและรายงานผล

2.5.4) การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ โดยนักเรียนสามารถแสดงทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ เพื่อวางแผนและวิจัย บริหารโครงการ แก้ปัญหา และตัดสินใจจากข้อมูล โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลและแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่เหมาะสม ในด้านการกำหนดและนิยามปัญหาที่แท้จริงและกำหนดคำถามสำคัญเพื่อการค้นคว้าการวางแผนและบริหารกิจกรรมเพื่อหาคำตอบหรือทำโครงการให้ลุล่วงการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบ และหรือเพื่อตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลการใช้กระบวนการต่างๆ และแนวทางที่หลากหลายเพื่อสำรวจทางเลือกอื่นๆ

2.5.5) ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) โดยนักเรียนสามารถแสดงความเข้าใจประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม และความเป็นมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรม และตามครรลองกฎหมาย ด้วยการการสนับสนุนและฝึกใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีอย่างปลอดภัยถูกกฎหมาย และอย่างรับผิดชอบการแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ การเรียนรู้ และการเพิ่มผลผลิตการแสดงให้เห็นว่าตนเองรู้จักรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตการแสดงความเป็นผู้นำในฐานะพลเมืองดิจิทัล

2.5.6) การใช้งานเทคโนโลยีและแนวคิด โดยนักเรียนสามารถแสดงให้เห็นว่าเขาเข้าใจแนวคิดระบบ และการทำงานของเทคโนโลยี ในด้านความเข้าใจและการใช้ระบบเทคโนโลยีการเลือกและใช้โปรแกรมประยุกต์อย่างมีประสิทธิภาพแก้ไขปัญหาของระบบและโปรแกรมประยุกต์ได้และการรู้จักใช้ความรู้ที่มีในปัจจุบันเพื่อเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีใหม่ๆ

2.5.7) การมีความซื่อตรงเป็นตัวของตัวเอง อย่างเข้าใจโลกที่เป็นจริงว่าเรื่องความเป็นธรรมและจริยธรรมสำคัญจำเป็นสำหรับส่วนรวม เพราะถ้าส่วนรวมดี มีสุข เราแต่ละคนถึงจะอยู่ดี มีสุขได้อย่างแท้จริง

2.6 สถานะความต้องการกำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษา

จากข้อมูลโดยการสำรวจของกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน พบว่า ความต้องการแรงงาน และการบรรจุงานของตลาดแรงงานช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2561 มีรายละเอียดดังนี้

2.6.1 ความต้องการแรงงานปี พ.ศ. 2556

1) ความต้องการแรงงาน

สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานจำนวนทั้งสิ้น 532,196 อัตราโดยมีความต้องการแรงงานที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือ

อนุปริญญา จำนวน 207,437 อัตรา (ร้อยละ 38.98) มัธยมศึกษา จำนวน 137,491 อัตรา (ร้อยละ 25.83) ประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน 81,643 อัตรา (ร้อยละ 15.34) และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 105,625 อัตรา (ร้อยละ 19.85) โดยอาชีพที่สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 130,110 อัตรา (ร้อยละ 24.45) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 105,766 อัตรา (ร้อยละ 19.87) เสมียนหรือเจ้าหน้าที่ จำนวน 85,493 อัตรา (ร้อยละ 16.06)

2) การบรรจุนาน

สถานประกอบการมีการบรรจุนาน จำนวนทั้งสิ้น 440,053 อัตรา โดยผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 140,235 อัตรา (ร้อยละ 31.01) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 138,070 อัตรา (ร้อยละ 30.53) ปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 111,420 อัตรา (ร้อยละ 24.65) และระดับประถมศึกษา หรือต่ำกว่า จำนวน 50,328 อัตรา (ร้อยละ 12.67) และไม่ระบุการศึกษา จำนวน 62,458 อัตรา (ร้อยละ 13.80) โดยอาชีพงานพื้นฐานมีการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 129,005 อัตรา (ร้อยละ 28.50) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 89,881 อัตรา (ร้อยละ 20.44) เสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน 81,740 อัตรา (ร้อยละ 18.57) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม เครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 51,293 อัตรา (ร้อยละ 11.65) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 44,705 อัตรา (ร้อยละ 10.66)

2.6.2 ความต้องการแรงงานปี พ.ศ. 2557

1) ความต้องการแรงงาน

สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานจำนวน 453,062 อัตรา โดยมีความต้องการแรงงานที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 173,338 อัตรา (ร้อยละ 38.26) มัธยมศึกษา จำนวน 133,279 อัตรา (ร้อยละ 29.42) ประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน 71,591 อัตรา (ร้อยละ 15.80) และปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 74,854 อัตรา (ร้อยละ 16.52) โดยอาชีพที่สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 140,921 อัตรา (ร้อยละ 31.10) เสมียนหรือเจ้าหน้าที่ จำนวน 90,951 อัตรา (ร้อยละ 20.07) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 78,063 อัตรา (ร้อยละ 17.23)

2) การบรรจุนาน

สถานประกอบการมีการบรรจุนาน จำนวนทั้งสิ้น 397,321 อัตรา โดยผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 158,441 อัตรา (ร้อยละ 39.88) ปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 106,150 อัตรา (ร้อยละ 26.72) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 82,402 อัตรา (ร้อยละ 20.74) และระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน 50,328 อัตรา (ร้อยละ 12.67) โดยอาชีพงานพื้นฐานมีการบรรจุนาน จำนวน 137,588 อัตรา (ร้อยละ 34.63) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 74,054 อัตรา (ร้อยละ 18.64) เสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน

70,609 อัตรา (ร้อยละ 17.77) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 43,044 อัตรา (ร้อยละ 10.83) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 26,181 อัตรา (ร้อยละ 6.59)

2.6.3 ความต้องการแรงงานปี พ.ศ. 2558

1) ความต้องการแรงงาน

สถานประกอบการมีความต้องการแรงงาน จำนวน 476,772 อัตรา โดยมีความต้องการแรงงานที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 180,132 อัตรา (ร้อยละ 37.78) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 150,791 อัตรา (ร้อยละ 31.63) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 80,495 อัตรา (ร้อยละ 16.88) และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 65,354 อัตรา (ร้อยละ 13.71) โดยอาชีพที่สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 155,893 อัตรา (ร้อยละ 32.70) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 88,323 อัตรา (ร้อยละ 18.53) เสมียนหรือเจ้าหน้าที่ จำนวน 76,014 อัตรา (ร้อยละ 15.94)

2) การบรรจุนาน

สถานประกอบการมีการบรรจุนาน จำนวนทั้งสิ้น 423,812 อัตรา ผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 172,545 อัตรา (ร้อยละ 40.71) ปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 109,224 คน (ร้อยละ 25.69) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 88,277 คน (ร้อยละ 20.83) และระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 53,766 อัตรา (ร้อยละ 12.69) โดยอาชีพงานพื้นฐานมีการบรรจุนาน จำนวน 145,774 อัตรา (ร้อยละ 34.40) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 81,723 อัตรา (ร้อยละ 19.28) เสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน 73,568 อัตรา (ร้อยละ 17.36) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 45,303 อัตรา (ร้อยละ 10.69) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม เครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 27,038 อัตรา (ร้อยละ 6.38)

2.6.4 ความต้องการแรงงานปี พ.ศ. 2559

1) ความต้องการแรงงาน

สถานประกอบการมีความต้องการแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 421,062 อัตรา โดยมีความต้องการแรงงานที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 155,299 อัตรา (ร้อยละ 36.88) รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 138,505 อัตรา (ร้อยละ 32.89) ประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน 69,951 อัตรา (ร้อยละ 16.62) และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 57,307 อัตรา (ร้อยละ 13.61) สำหรับอาชีพที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 147,303 อัตรา (ร้อยละ 34.98) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 77,144 อัตรา (ร้อยละ 18.32) เสมียนหรือเจ้าหน้าที่ จำนวน 63,142 อัตรา (ร้อยละ 50) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่

เกี่ยวข้อง จำนวน 48,203 คน (ร้อยละ 10.34) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม เครื่องจักรและ ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 27,528 อัตรา (ร้อยละ 5.30) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 27,528 อัตรา (ร้อยละ 18.53) ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จำนวน 18,913 อัตรา (ร้อยละ 18.53) ผู้บัญญัติกฎหมาย จำนวน 9,582 อัตรา (ร้อยละ 2.27) และผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 1,154 อัตรา (ร้อยละ 0.27)

2) การบรรจุนาน

สถานประกอบการมีการบรรจุนาน จำนวนทั้งสิ้น 328,984 อัตรา ผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 135,469 อัตรา (ร้อยละ 41.18) ปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 83,290 อัตรา (ร้อยละ 25.32) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 68,676 อัตรา (ร้อยละ 20.88) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 41,549 อัตรา (ร้อยละ 12.63) โดยอาชีพพื้นฐานมีการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 121,008 อัตรา (ร้อยละ 36.78) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 61,354 อัตรา (ร้อยละ 18.65) เสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน 54,102 อัตรา (ร้อยละ 16.45) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 35,810 อัตรา (ร้อยละ 10.89) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม เครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 19,461 อัตรา (ร้อยละ 5.92) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 15,448 อัตรา (ร้อยละ 18.53) ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จำนวน 14,554 อัตรา (ร้อยละ 18.53) ผู้บัญญัติกฎหมาย จำนวน 6,372 อัตรา (ร้อยละ 1.94) และผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 750 อัตรา (ร้อยละ 0.23)

2.6.5 ความต้องการแรงงานปี พ.ศ. 2560

1) ความต้องการแรงงาน

สถานประกอบการมีการบรรจุนาน จำนวนทั้งสิ้น 401,271 อัตราโดยมีความต้องการแรงงานที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 145,805 อัตรา (ร้อยละ 36.34) รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 137,186 อัตรา (ร้อยละ 34.19) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 69,163 อัตรา (ร้อยละ 17.23) และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 49,117 อัตรา (ร้อยละ 12.24) โดยอาชีพที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 134,701 อัตรา (ร้อยละ 33.57) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 74,930 อัตรา (ร้อยละ 18.67) เสมียนหรือเจ้าหน้าที่ จำนวน 65,588 อัตรา (ร้อยละ 16.34) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 32,431 คน (ร้อยละ 10.34) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม เครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 16,621 คน (ร้อยละ 5.30) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือใน

ธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 13,216 อัตรา (ร้อยละ18.53) ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จำนวน 13,186 อัตรา (ร้อยละ18.53) ผู้บัญญัติกฎหมาย จำนวน 5,970 อัตรา (ร้อยละ 1.49) และผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 914 อัตรา (ร้อยละ0.23)

2) การบรรจุนาน

สถานประกอบการมีการบรรจุนาน จำนวนทั้งสิ้น 313,547 อัตรา โดยผู้จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 129,112อัตรา (ร้อยละ 41.18) ปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 81,491อัตรา (ร้อยละ 25.99) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 63,420อัตรา (ร้อยละ 20.23) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 39,524อัตรา (ร้อยละ 12.60) โดยอาชีพพื้นฐานมีการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 92,635อัตรา (ร้อยละ 36.44) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 62,816อัตรา (ร้อยละ 20.03) เสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน 54,068อัตรา (ร้อยละ 17.24) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 32,431อัตรา (ร้อยละ 10.34) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม เครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 16,621อัตรา (ร้อยละ 5.30) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 13,216 อัตรา (ร้อยละ18.53) ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จำนวน 13,186 อัตรา (ร้อยละ18.53)ผู้บัญญัติกฎหมาย จำนวน 5,970 อัตรา (ร้อยละ1.90) และผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 914 อัตรา (ร้อยละ0.30)

2.6.5 ความต้องการแรงงานปี พ.ศ. 2561

1) ความต้องการแรงงาน

สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานจำนวนทั้งสิ้น 344,333 อัตรา โดยมีความต้องการแรงงานที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 128,181อัตรา (ร้อยละ 37.22) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 111,558 อัตรา (ร้อยละ 32.40) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 61,495 อัตรา (ร้อยละ17.86) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 43,099 อัตรา (ร้อยละ 12.52) โดยอาชีพที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 110,471 อัตรา (ร้อยละ 32.08) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 68,791 อัตรา (ร้อยละ19.07) เสมียนหรือเจ้าหน้าที่ จำนวน 55,371อัตรา (ร้อยละ 16.08) ช่างเทคนิค จำนวน 42,853 อัตรา (ร้อยละ12.44) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือ จำนวน 22,698 อัตรา (ร้อยละ 6.60) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน จำนวน 21,101 อัตรา (ร้อยละ6.13) ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จำนวน 13,795 อัตรา (ร้อยละ4.01) ผู้บัญญัติกฎหมาย จำนวน 7,994 อัตรา (ร้อยละ 2.32) และผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 1,159 อัตรา (ร้อยละ 0.34)

2) การบรรจุนาน

สถานประกอบการมีการบรรจุนาน จำนวนทั้งสิ้น 266,761 อัตรา โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนานมากที่สุด จำนวน 114,461 อัตรา (ร้อยละ 42.91) ปริญญาตรีและสูง

กว่า จำนวน 66,819 อัตรา (ร้อยละ 25.05) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา จำนวน 55,026 อัตรา (ร้อยละ 60.63) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 30,455 อัตรา (ร้อยละ 11.41) โดยอาชีพงานพื้นฐานมีการบรรจุแรงงาน จำนวน 92,635 อัตรา (ร้อยละ 34.40) พนักงานบริการ พนักงานขาย จำนวน 54,872 อัตรา (ร้อยละ 19.28) เสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน 47,705 อัตรา (ร้อยละ 17.36) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 29,616 อัตรา (ร้อยละ 10.69) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม เครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 14,546 อัตรา (ร้อยละ 6.38) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือ จำนวน 10,879 อัตรา (ร้อยละ 18.53) ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จำนวน 10,203 อัตรา (ร้อยละ 18.53) ผู้บัญญัติกฎหมาย จำนวน 5,596 อัตรา (ร้อยละ 2.10) และผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 709 อัตรา (ร้อยละ 0.26)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ (2561) เรื่อง ความต้องการแรงงานและการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ การผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ และสมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ผลข้อมูลเป็นค่าร้อยละและจัดเรียงอันดับ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายสำหรับแบบสัมภาษณ์ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปสาระสำคัญ

ผลการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ความต้องการแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 9,314 คนจำแนกตามระดับการศึกษาได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 หรือต่ำกว่า จำนวน 4,120 คน คิดเป็นร้อยละ 44.23 ลำดับที่ 2 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 2,219 คน คิดเป็นร้อยละ 23.82 ลำดับที่ 3 ระดับปริญญาตรี จำนวน 1,678 คน คิดเป็นร้อยละ 18.02 และลำดับที่ 4 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 1,252 คน คิดเป็นร้อยละ 13.44 ลำดับที่ 5 คือ อื่น ๆ ไม่ระบุระดับการศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48 และเมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทวิชาพบว่า ลำดับที่ 1 คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ จำนวน 4,297 คน คิดเป็นร้อยละ 46.13 ลำดับที่ 2 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 2,007 คน คิดเป็นร้อยละ 21.55 ลำดับที่ 3 คือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 1,101 คน คิดเป็นร้อยละ 11.82 ลำดับที่ 4 คือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ลำดับที่ 5 คือ ประเภทวิชาคหกรรมจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 0.76 ลำดับที่ 6 เกษตรกรรม จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 0.32 และลำดับที่ 7 ศิลปกรรม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.02 กรณีความต้องการ

แรงงานที่ไม่ระบุระดับการศึกษา และไม่ระบุประเภทวิชา พบว่า ความต้องการของตลาดแรงงานด้านการบริการลูกค้า อยู่ในลำดับที่ 1 จำนวน 828 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 ลำดับที่ 2 คือ อื่น ๆ ไม่ระบุระดับการศึกษาและไม่ระบุประเภทวิชาจำนวน 650 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 ลำดับที่ 2 คือ อื่น ๆ ระบุด้านวิชาชีพทางการแพทย์ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 ลำดับที่ 3 คือ อื่น ๆ ระบุด้านครุศาสตร์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 อื่น ๆ ระบุด้านงานกฎหมาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12

ผลการศึกษาการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ของสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา พบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษามี 19 แห่ง มีการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานตามโครงสร้างหลักสูตรอาชีวศึกษา จำนวน 9 ประเภทวิชา ประกอบด้วยประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาประมง ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 22,584 คนและเมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าลำดับที่ 1 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) จำนวน 14,082 คน คิดเป็นร้อยละ 62.35 ลำดับที่ 2 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 8,149 คน คิดเป็นร้อยละ 36.09 ลำดับที่ 3 คือ ระดับปริญญาตรีจำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 1.56 และเมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทวิชา พบว่าลำดับที่ 1 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 11,509 คน คิดเป็นร้อยละ 50.96 ลำดับที่ 2 คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ จำนวน 5,584 คน คิดเป็นร้อยละ 24.73 ลำดับที่ 3 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 1,756 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 ลำดับที่ 4 คือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม จำนวน 1,271 คน คิดเป็นร้อยละ 6.63 ลำดับที่ 5 คือ ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 1,016 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ลำดับที่ 6 คือ ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 3.56 ลำดับที่ 7 คือ ประเภทวิชาศิลปกรรม จำนวน 627 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 และลำดับที่ 8 คือ ประเภทวิชาประมง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78 และประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ไม่มีข้อมูลการผลิตกำลังคน

ผลการศึกษาการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับสมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ต้องการ พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญสมรรถนะทั้ง 8 ด้าน โดยจัดเรียงอันดับความสำคัญได้ ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ทักษะการอ่าน การเขียน การพูด ภาษาต่างประเทศ อันดับที่ 2 คือ ทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ อันดับ 3 คือ ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรมและความต่างด้านความคิด ทักษะคิด อันดับ 4 คือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา อันดับ 5 คือ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ อันดับ 6 คือ ทักษะด้านการสื่อสารและรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศอันดับ 7 คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อันดับ 8 คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม

ชิตีพัทธ์ วรารัตน์นิธิกุล (2561) เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการผลิตกำลังแรงงานของกลุ่มสถาบันอาชีวศึกษาที่มีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ ศึกษาทักษะของกำลังแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ที่สถานประกอบการในประเทศไทยต้องการ ศึกษาสมรรถนะที่คาดหวังของกำลังแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย ที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย ศึกษาปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรที่มีผลต่อการพัฒนากำลังแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย และนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย

ผลการศึกษา การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย กำหนดยุทธศาสตร์ จำนวน 6 ประเด็น ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาทักษะด้านภาษาแก่กำลังแรงงานกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ให้ได้มาตรฐานระดับสากล ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและพัฒนามาตรฐานฝีมือของกำลังแรงงานกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และอะไหล่ยานยนต์สู่มาตรฐานโลก ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกำลังแรงงานของกลุ่ม อุตสาหกรรมยานยนต์และอะไหล่ยานยนต์ให้สอดคล้องกับทุกระบบกับหน่วยงานอื่นๆ อย่างครอบคลุม ยุทธศาสตร์ที่ 4 จัดตั้งสถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลทุกระดับทั้งในสถานศึกษากับองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทักษะแรงงานด้านการสร้างนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีของแรงงานกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และอะไหล่ยานยนต์ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์มุ่งสู่กระบวนการผลิตอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ISOและยุทธศาสตร์ที่ 7 การจูงใจกำลังแรงงานสู่ระบบการจ้างงานและพัฒนาระบบการจ้างงานของผู้ประกอบการจ้างกำลังแรงงานตามระบบการจ้างงาน

กรัณฑ์รัตน์ ประเสริฐธนากุล (2557) เรื่อง ความต้องการของตลาดแรงงานและคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในเขตกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานและคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา พบว่า ช่วงระยะ 5 ปีข้างหน้าตลาดแรงงานมีความต้องการคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 4 ด้าน คือ 1.ด้านความรู้เชิงทฤษฎี (Theoretical Knowledge) พบว่า คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก(\bar{X} =4.27) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณสมบัติที่มีความ

ต้องการสูงสุดอยู่ระดับมากที่สุด คือ มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของหน่วยงาน(\bar{x} =4.50) รองลงมา มีความต้องการระดับมาก คือ มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และลงรายการทรัพยากรสารสนเทศ(\bar{x} =4.39) 2.ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) พบว่าคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก(\bar{x} =4.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยคุณสมบัติที่มีความต้องการสูงสุดมี 2 ข้อ คือ มีความสามารถในการใช้โปรแกรม Microsoft Word และมีความรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น รับ-ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ถ่ายโอนข้อมูล สืบค้นข้อมูล (\bar{x} =4.37) รองลงมาคือ มีความรู้เกี่ยวกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ(\bar{x} =4.36) 3.ด้านการทำงานร่วมกันในที่ทำงาน (Workplace Competencies) พบว่าคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด(\bar{x} = 4.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยคุณสมบัติที่มีความต้องการสูงสุด คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี (\bar{x} = 4.67) รองลงมาคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์(\bar{x} = 4.64) 4.ด้านคุณธรรม จริยธรรม และสมรรถนะในวิชาชีพ (Professional Competencies) พบว่าคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด(\bar{x} = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคุณสมบัติที่มีความต้องการสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ มีจิตบริการ (\bar{x} = 4.79) รองลงมาคือ รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร(\bar{x} = 4.60)

อังศุธร เกื่อนนาดี (2559) เรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี เมื่อมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวิธีการศึกษาเชิงพรรณนาโดยการวิจัยจากเอกสารและจากการสำรวจภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์ตรง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหา 1) ประเด็นปัญหาคุณภาพแรงงาน 2) ความต้องการแรงงานเชิงคุณภาพในปี พ.ศ. 2557 โดยการประเมินสมรรถนะการทำงานของแรงงานในสถานประกอบการ 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างของระดับสมรรถนะของแรงงานซึ่งจำแนกตามทักษะฝีมือ และกลุ่มอาชีพ และ 3) การวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการต่อการพัฒนาคุณภาพของแรงงานไทย เมื่อมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการศึกษาด้านปัญหาคุณภาพแรงงาน พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่มีปัญหาคุณภาพด้านทักษะมากที่สุด รองลงมาได้แก่ปัญหาด้านคุณลักษณะและความรู้ตามลำดับ และ

ตลาดแรงงานในจังหวัดชลบุรีพบสถานะการสมัครงานต่ำกว่าวุฒิถึงร้อยละ 23.68 สะท้อนถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างอุปสงค์และอุปทาน เกิดความไม่สอดคล้องกันในแนวตั้ง (Vertical Mismatch) และปัญหาการว่างงานแอบแฝงขึ้น

ผลการศึกษา ด้านความต้องการแรงงานคนในเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์ช่องว่างสมรรถนะ (Competency Gap) ซึ่งเป็นสมรรถนะหลัก (Core Competency) ในการทำงานของแรงงานจำแนกตามทักษะฝีมือของแรงงาน พบว่า แรงงานกลุ่มมีฝีมือมีช่องว่างสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศมากที่สุดกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ มีช่องว่างสมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์มากที่สุด ส่วนกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ พบว่า มีช่องว่างสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศมากที่สุด

ผลการศึกษา ด้านความต้องการของสถานประกอบการต่อการพัฒนาคุณภาพแรงงานไทยเมื่อมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าสถานประกอบการมีความต้องการให้แรงงานไทยมีการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะมาเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ความชำนาญเฉพาะงาน การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สมรรถนะอันดับที่สอง ได้แก่ ด้านคุณลักษณะโดยเฉพาะคุณลักษณะด้านความขยันอดทนและตรงต่อเวลา ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความรับผิดชอบและความเป็นผู้นำ เป็นต้น สมรรถนะอันดับสุดท้ายที่สถานประกอบการมีความต้องการให้แรงงานไทยมีการพัฒนาคือด้านความรู้ โดยเฉพาะความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศคอมพิวเตอร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี การช่าง เรื่องอุตสาหกรรมและมาตรฐานอุตสาหกรรม เป็นต้น

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555) เรื่อง การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และข้อมูลด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและอาจจะยังเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจังซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์แรงงานและอุปทานแรงงานได้ดังนี้

1) แรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานในระดับล่าง (มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า) ของแรงงานไทยอยู่ในสภาพอุปสงค์ส่วนเกินทุกกลุ่มจังหวัด โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างภาคใต้ชายแดน และภาคกลางตอนกลาง มีช่วงห่างของอุปสงค์และอุปทานในแต่ละภาคค่อนข้างมากแต่แนวโน้ม

มใน10 ปีข้างหน้ายังไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน สาเหตุที่ช่วงห่างค่อนข้างมากน่าจะมาจากการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังกรุงเทพมหานคร (ค่าจ้างในระดับนี้สูงถึง 7,825-8,451 บาท)และกลุ่มจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากค่าจ้างสูงกว่าและมีโอกาสในการมีงานทำที่หลากหลายกว่า ซึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าตอบแทนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำทำให้เกิดปัญหาการเข้าออกจางานสูง ดังจะเห็นได้จากความต้องการแรงงานเพื่อทดแทนคนที่ออกอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงในทุกกลุ่มจังหวัด ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามขึ้นค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ นอกจากนั้น กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 (ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง) และภาคกลางตอนล่าง2 (สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์) มีอุปสงค์ส่วนเกินน้อยกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่ยังมีความต้องการขยายตัวอย่างต่อเนื่องทำให้ต้องจ่ายค่าจ้างสูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆเพื่อดึงดูดแรงงานให้เข้ามาทำงานในกลุ่มจังหวัดมากขึ้น

2) แรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายของทุกกลุ่มจังหวัดมีสภาพอุปสงค์ส่วนเกินเช่นเดียวกับตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่าแต่น้อยกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ แต่ตลาดแรงงานระดับนี้ยังคงมีปัญหาอยู่ โดยพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างทั้ง 2กลุ่ม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง1 ประกอบด้วย จังหวัดสุรินทร์ นครราชสีมา บุรีรัมย์และชัยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง2 ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ) มีอุปสงค์ส่วนเกินมากกว่าภูมิภาคอื่น (ยกเว้นภาคใต้ชายแดน) แต่ระดับค่าจ้างเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้ง 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือค่อนข้างต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนภาคกลางตอนบน 2 นั้นมีอุปสงค์ส่วนเกินแต่อัตราการขยายตัวของค่าจ้างกลับน้อยที่สุดในตลาดแรงงานระดับนี้จึงทำให้เป็นการยาก ที่จะหาคนมาทำงานในพื้นที่นี้สำหรับกรุงเทพมหานคร มีอุปสงค์ส่วนเกินใกล้เคียงกับภูมิภาคอื่นๆ แต่มีค่าจ้างเฉลี่ยที่สูงกว่าและมีอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 8 ปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.25ทำให้อุปสงค์ส่วนเกินลดลงไปได้เนื่องจากแรงจูงใจเรื่องค่าจ้างแต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระดับการศึกษานี้ได้หมดสำหรับกลุ่มจังหวัดในภาคกลางทุกกลุ่ม รวมทั้งภาคใต้เผชิญปัญหาเดียวกันคือ มีอุปสงค์ส่วนเกินทุกกลุ่มจังหวัดและส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาพสะท้อนจากภาวะตึงตัวของแรงงานในกลุ่มนี้คือ ค่าจ้างเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงและอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา ขยายตัวอย่างรวดเร็ว แสดงถึงภาวะความต้องการที่สูง แต่กลับไม่มีกำลังแรงงานที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายออกสู่ตลาดแรงงานให้จ้างงานได้มากนักโดยภาพรวมการขาดแคลนหรือช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมกันประมาณ 39,490 คน อาจจะไม่ถึงขั้นรุนแรงถ้าตลาดแรงงานระดับนี้เป็นตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันโดยสมบูรณ์(Perfect Market) และแรงงานเคลื่อนย้ายได้สมบูรณ์(Perfect Mobility) เนื่องจากมีผู้ว่างงานและต้องการทำงานอยู่อีกถึง 40,012 คนซึ่งมากกว่าปริมาณของอุปสงค์ส่วนเกิน แต่สภาพเป็นจริงของตลาดแรงงานในระดับนี้ได้เป็นเช่นนั้น

3) แรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ตลาดแรงงานผู้จบ ปวช. มีข้อจำกัดเนื่องจากการพัฒนาด้านการศึกษาสายอาชีพมีความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องมานาน เริ่มตั้งแต่ผู้ปกครองไปจนถึงผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการการศึกษาเมื่อเทียบกับการศึกษาสายสามัญ ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษารองรับในทุกระดับไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาอยู่เกือบ 200 แห่ง ทั้งของรัฐและเอกชนมีมหาวิทยาลัยกึ่งเปิดกึ่งปิดที่มีขนาดใหญ่ติดลำดับโลก เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถรองรับผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบมหาวิทยาลัยปิดได้ เมื่อขาดแคลนทุนทรัพย์ก็สามารถกู้เรียนได้ง่ายและนำมาใช้คืนภายหลังจากทำงานแล้วความเสียเปรียบของผู้เรียนสายอาชีพศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพศึกษา (ทั้งของรัฐและเอกชน) ไม่ถึงร้อยละ 40 ของผู้อยู่ในวัยเรียนในระดับนั้นนอกจากนั้น ผู้เรียนสายอาชีพยังไม่นิยมทำงานทันทีที่ต้องการเรียนสูงขึ้นไปอีกจนถึงระดับปริญญาถ้าทำได้ เนื่องจากมีค่าตอบแทนที่คุ้มค่าน้อยทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเมื่อพิจารณาขนาดช่วงห่าง (Gap) ของอุปสงค์และอุปทานพบว่า มีอุปทานส่วนเกินในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (นครพนม มุกดาหาร สกลนคร) ขณะที่กลุ่มจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ภาคใต้ภาคเหนือ กรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกเฉียงเหนือในกลุ่มจังหวัดที่เหลือมีอุปสงค์ส่วนเกิน ทำให้ระดับค่าจ้างเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดนี้ค่อนข้างต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างยังลดลงร้อยละ 1.42 นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางเป็นกลุ่มที่จังหวัดที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน แต่กลับมีอัตราการขยายตัวของค่าจ้างลดลงถึงร้อยละ 3.41 จึงไม่สามารถดึงดูดแรงงานกลุ่มนี้ได้มากนัก ตลาดแรงงานในระดับอาชีวศึกษานี้ยังไม่ใหญ่มากเนื่องจากมีปัญหาทั้งข้อจำกัดด้าน อุปสงค์ (Demand Constraint) และข้อจำกัดด้านอุปทาน (SupplyConstraint) ในส่วนของข้อจำกัดด้านอุปสงค์เชิงปริมาณนั้นผู้จบการศึกษาในระดับ ปวช. บางคนอาจจะยังมีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ โดยเฉพาะผู้ชายบางคนอาจจะยังไม่ได้ผ่านการเกณฑ์ทหารทำให้ผู้ประกอบการขาดความมั่นใจในการจ้าง นอกจากนี้ความไม่พร้อม (ยังไม่เป็นผู้ใหญ่พอ) ยังอาจจะมีปัญหาเชิงคุณภาพเข้ามาซ้ำเติมทำให้ ผู้ประกอบการที่อยากจ้างผู้จบ ปวช. ไม่สามารถจ้างได้ส่วนข้อจำกัดด้านอุปทานนั้น เกิดจากความไม่นิยมให้เด็กเรียนอาชีวศึกษาจะด้วยภาพพจน์หรือภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อเนื่องกันมาหลายปี ทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานเลือกเรียนสายอาชีพศึกษาแต่แรก จำนวนผู้ศึกษาในด้านนี้จึงน้อยเมื่อเทียบกับสายสามัญ อีกทั้งผู้บริหารการศึกษาฝ่ายรัฐบาลเห็นว่าการศึกษายานี้มีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูงทำให้การสนับสนุนให้ผู้เรียนสายอาชีพไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างเต็มที่ทั้งด้านคน สิ่งของ งบประมาณ และการบริหารจัดการ

4) ตลาดแรงงานผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)

ตลาดแรงงานในระดับ ปวส. อยู่ในสภาพการผลิตมากเกินไป และอุปสงค์ของแต่ละกลุ่มจังหวัดไม่สามารถดูดซับอุปทานที่ผลิตใหม่และที่ยังว่างงานอยู่ในตลาดแรงงานได้โดยภาพรวมทั้ง 10กลุ่ม

จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ไม่มีจังหวัดใดเลยที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน นับเป็นความบิดเบือนของตลาดอันเกิดจากทัศนคติของผู้เรียนและ/หรือผู้ปกครองรวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาที่ขาดความจริงใจในภาคกลางตอนบน 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย เลยนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร) และภาคเหนือตอนบน (เชียงใหม่ ลำพูนลำปางแม่ฮ่องสอนน่าน พะเยา เชียงราย และแพร่) คาดว่าอุปทานส่วนเกินจะยังคงอยู่ในระดับที่สูงต่อไปอีก 5-10 ปีข้างหน้า ถ้าโครงสร้างของการจ้างงานหรือตลาดแรงงานยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต การที่มีอุปทานส่วนเกินมากกว่า 2.86 หมื่นคน และยังมีผู้ว่างงานทุกกลุ่มจังหวัดรวมกันอีกมากกว่า 2.23 หมื่นคนทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเป็นอย่างมาก สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ว่างงานมิใช่แต่เฉพาะผู้จบสาขาธุรกิจและการบริการเท่านั้นที่มีจำนวนมากที่สุด แต่ผู้ที่จบสาขาช่างคือ จบสาขาวิศวกรรมว่างงานเป็นจำนวนมากเช่นกัน จึงสงสัยว่าปัญหาน่าจะเกิดจากข้อจำกัดด้านอุปสงค์ (DemandConstraint) ด้วยเช่นกันคือ ค่าตอบแทนของผู้ที่จบ ปวส.จะสูงกว่า ปวช. เกือบทุกกลุ่มจังหวัดโดยบางกลุ่มจังหวัดมากกว่าถึง 1,000 - 4,000 บาทต่อเดือน และยิ่งสูงกว่าผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญอยู่มากเช่นกัน ส่วนในกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอุปทานส่วนเกินอยู่มากเช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 แต่แนวโน้มในอนาคต สถานการณ์ น่าจะเริ่มดีขึ้นเมื่อเกิดการขาดแคลนผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. จนสถานประกอบการบางแห่งยอมจ่ายค่าจ้างสูงขึ้นด้วยการจ้างผู้จบ ปวส. หรือบางแห่งอาจจะยอมให้ผู้สนใจทำงานใช้วุฒิ ปวช. มาสมัครงานได้

5) ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี

ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นความประสงค์ของครอบครัวและผู้เรียนที่จะได้ “ใบปริญญา” ตามความปรารถนาและระดับการศึกษานี้เกือบจะเป็นเป้าหมายสุดท้ายของผู้เรียนส่วนใหญ่ที่มุ่งหวังที่จะออกไปทำงาน ดังนั้น เป้าหมายของผู้จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ เพื่อให้ผู้จบการศึกษาทุกคนมีงานทำแต่ผลการศึกษากลุ่มจังหวัดทั้ง 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร พบว่า กำลังแรงงานระดับปริญญาตรีอยู่ในสถานะผลิตมากเกินไปหรือเกิดอุปทานส่วนเกินในทุกกลุ่มจังหวัด (ยกเว้นภาคใต้ ฝั่งอันดามัน) รวมกันถึง 50,502 คน ในขณะที่ยังมีผู้ว่างงานอีก 53,840 คน ซึ่งในกลุ่มจังหวัดทั้งหมดที่ทำการศึกษพบว่ากลุ่มจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกินมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ชายแดน จำนวน 35,003 คนและ 6,183 คน ตามลำดับ การมีอุปทานส่วนเกินมากขนาดนี้กลับมิได้ทำให้อัตราค่าจ้างเฉลี่ยในระดับนี้ต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ มากนัก โดยสาขาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมาก ได้แก่ สาขาธุรกิจและการบริการรวมทั้งสาขาคอมพิวเตอร์ สาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เป็นต้น การรับเข้าทำงานของผู้จบปริญญาตรีน้อยมากในสังคมไทย ทำให้ต้องย้อนกลับมาดูว่า มีปัญหาข้อจำกัดด้านอุปสงค์หรือด้านอุปทานค่าตอบแทนในเบื้องต้นคือ ข้อจำกัดทั้ง 2 ด้าน ด้านอุปสงค์ตลาดแรงงานด้านราชการและรัฐวิสาหกิจส่วนมากจะจำกัดการรับ เพื่อลดขนาดองค์กร (Down Sizing) เพื่อประหยัดงบประมาณด้าน

เงินเดือนและบำเหน็จบำนาญ บทบาทในการจ้างผู้จบปริญญาตรีคือผู้ประกอบการในสาขาการผลิตที่แท้จริงคือ ภาคอุตสาหกรรมและบริการ (จะมีผู้จบปริญญาตรีทำงานในภาคเกษตรตามจริงมีจำนวนน้อย)

จากสภาพปัญหาภาวะตลาดแรงงานไทย ที่มีทั้งการขาดแคลนแรงงาน และความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงาน การแนะแนวและให้ข้อมูลด้านตลาดแรงงานแก่นักเรียนในการเรียนต่อเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็น ถือว่าเป็นการพัฒนาทุนมนุษย์อีกแนวทางหนึ่งในการสร้างกำลังแรงงานที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคตให้ดีขึ้นโดยต้องเริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากเป็นระดับการศึกษาที่ผลิตกำลังคนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับต้นๆ และเป็นระดับการศึกษาที่ต้องมีการเลือกเรียนต่อระหว่างสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) เรื่อง อนาคตภาพอนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า(พ.ศ.2561-2565)2.ศึกษาผังการกระจายการจัดการเรียนการสอน (Program Mapping) สายอาชีพใน 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ คมนาคม ก่อสร้าง เทคโนโลยีสารสนเทศ และโลจิสติกส์ของสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จำแนกตามภูมิภาค3. ศึกษาความต้องการใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษาและตำแหน่งงานหลักของตลาดแรงงานใน 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ คมนาคม ก่อสร้าง เทคโนโลยีสารสนเทศ และโลจิสติกส์ตามทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2561-2565)4. ศึกษาอนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาใน 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ คมนาคม ก่อสร้าง เทคโนโลยีสารสนเทศ และโลจิสติกส์ตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า(พ.ศ. 2561-2565)5.ศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาใน 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ คมนาคม ก่อสร้าง เทคโนโลยีสารสนเทศ และโลจิสติกส์ให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2561-2565)

ผลการศึกษา ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2561-2565)พบว่ากลุ่มอาชีพด้านการก่อสร้าง เป็นกลุ่มอาชีพที่สนับสนุนการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นฐานรากของกลุ่มอาชีพอื่น ส่วนกลุ่มอาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาจเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มอาชีพที่สนับสนุนกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพอื่นดังนั้นกลุ่มอาชีพด้านการก่อสร้าง และกลุ่มอาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงเป็นกลุ่มอาชีพที่มีทิศทางการเติบโตควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า มากเป็นอันดับต้นๆในส่วนกลุ่มอาชีพด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ก็มีทิศทางการเติบโตเพื่อตอบสนองทิศทางของแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2561-2565)

ผลการศึกษา ฝั่งกระจายการจัดการเรียนการสอน(หลักสูตร)ใน 4 กลุ่มอาชีพของสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทยพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพคมนาคมทุกภูมิภาคเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านยานยนต์ส่วนตัวด้านโครงข่ายทางราง อากาศยาน และทางเรือ ยังมีการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อยการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพก่อสร้าง ทุกภูมิภาคเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านก่อสร้างและโยธามาเป็นอันดับหนึ่ง ในส่วนที่จัดการเรียนการสอนในระดับน้อยหรืออาจเรียกว่าขาดแคลนคือ ด้านสำรวจสถาปัตยกรรม และการออกแบบภายในอาคารการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทุกภูมิภาคเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ รองลงมาคือด้านโทรคมนาคม ในส่วนที่จัดการเรียนการสอนในระดับน้อยหรืออาจเรียกว่าขาดแคลนคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสาขางานคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ โปรแกรมเมอร์ มัลติมีเดีย ระบบเครือข่ายแอนิเมชัน และซอฟต์แวร์ระบบสมองกลฝังตัวการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพโลจิสติกส์ ในทุกภูมิภาคยังมีการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อยหรืออาจเรียกว่าขาดแคลน ส่วนที่จัดการเรียนการสอนอยู่เน้นด้านโลจิสติกส์ทั่วไป

ผลการศึกษาความต้องการใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษาและตำแหน่งงานหลักของตลาดแรงงาน ใน 4 กลุ่มอาชีพ ตามทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2561-2565) กลุ่มอาชีพที่ต้องการใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษามากที่สุด ลำดับแรก คือ การก่อสร้าง อีกทั้งมีตำแหน่งงานหลักทั้งในระดับปฏิบัติการและหัวหน้างานกลุ่มอาชีพที่ต้องการใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษา ลำดับสอง คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีตำแหน่งงานหลักในระดับปฏิบัติการที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ มัลติมีเดีย กราฟฟิก ระบบเครือข่าย และการสื่อสารทั้งแบบมีสายและไร้สายกลุ่มอาชีพที่ต้องการใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษา ลำดับสามมี 2 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพด้านคมนาคมส่วนใหญ่ตำแหน่งงานหลักจะเกี่ยวข้องกับรถยนต์กลุ่มอาชีพด้านโลจิสติกส์ส่วนใหญ่ตำแหน่งงานหลักจะอยู่ในระดับปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ทั่วไป

ผลการศึกษา อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาใน 4 กลุ่มอาชีพ คือ คมนาคม ก่อสร้าง เทคโนโลยีสารสนเทศ และโลจิสติกส์พบว่า อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ลำดับที่หนึ่ง คือ ให้ความสำคัญต่อการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านก่อสร้างทั้งระดับปวช. และปวส. ทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชา คือ ก่อสร้าง และสถาปัตยกรรมอนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ลำดับสอง คือ ให้ความสำคัญต่อการผลิตและพัฒนาากำลังคนระดับปวช. และปวส. กลุ่มโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศอนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาลำดับสาม คือ ให้ความสำคัญต่อการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ระดับปวช. และปวส. 2 กลุ่ม คือ กลุ่มคมนาคม และกลุ่มโลจิสติกส์

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินงาน

การวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอถึงขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

การศึกษาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศ โดยศึกษาเอกสารและข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์พัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศที่กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2557 – 2561 กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

การศึกษาวิเคราะห์นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา โดยศึกษาเอกสารคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการและการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศ

1. ศึกษาเอกสารและข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับสถานะความต้องการด้านแรงงานอาชีวศึกษาของสถานประกอบการ โดยศึกษาข้อมูลของกรมการจัดหางานเกี่ยวกับความต้องการแรงงานและการบรรจุนานของกำลังคนด้านอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของสถานประกอบการโดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามแก่ผู้แทนจากสถานประกอบการที่เข้าร่วมการประชุมคณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐเอกชน (อ.กรอ.อศ.) เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะและทักษะของกำลังคนอาชีวศึกษาที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 160 ชุด เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามปลายเปิด ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ หน่วยงานที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมใด

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกำลังคนด้านอาชีวศึกษา และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานโดยมีเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	ความหมาย	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	ความหมาย	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	ความหมาย	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	ความหมาย	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	ความหมาย	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 นำผลจากการศึกษาตามขั้นตอนที่ 1 – 3 มาสังเคราะห์เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

นำข้อมูลจากการศึกษาตามขั้นตอนที่ 1-3 มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาประเทศไทยได้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2560 และสถานะความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของสถานประกอบการ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 แนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนา

กำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศ

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตและพัฒนาและกำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 2 แผนแม่ข่ายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 5 แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 6 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

4.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษามีประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา คือ 1. การพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของคนรุ่นใหม่และประชาชนให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ในทุกรูปแบบทุกระดับความรุนแรง 2. การพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีพัฒนาการที่ครอบคลุม มีสุขภาพที่ดี มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม มัธยัสถ์ มีวินัย รักษาศีลธรรม เป็นพลเมืองดีและมีหลักคิดที่ถูกต้อง 3. การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษา 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น 4. การเตรียมความพร้อมให้คนไทยมีการพัฒนาตนเองตลอดชีวิต มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเองรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	แนวทางการพัฒนา
ด้านความมั่นคง	การพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ในทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	การพัฒนาคนรุ่นใหม่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	1. การพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีพัฒนาการที่ดี มีสุขภาพที่ดี มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม มัธยัสถ์มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษา 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ 2. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรมนักคิดผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	การเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม

4.1.2 แผนแม่ข่ายได้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้าน

อาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์แผนแม่ข่ายได้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษามีประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ได้แก่

1. การสร้างความรักความสามัคคี ความสำนึกจงรักภักดี และความภาคภูมิใจในชาติให้เกิดขึ้นกับคนไทยทุกคน
2. การผลิตและพัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกส่วนของภาคการผลิต ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ที่มีทักษะ ความชำนาญ และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม
3. มีแผนพัฒนากำลังแรงงานทั้งประเทศ และกำหนดแนวทางการผลิตและพัฒนาบุคลากรโดยเชื่อมโยงภาคการศึกษา กับภาคอุตสาหกรรมและบริการให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
4. จัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม
5. การจัดสรรเวลาและเปิดพื้นที่ให้สื่อสร้างสรรค์ สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชนในการปลูกจิตสำนึกและสร้างเสริมค่านิยมที่ดี
6. การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้าง

ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ 7.การพัฒนาศักยภาพวัยเรียนวัยรุ่น โดยเน้นการพัฒนาทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 8. การพัฒนาศักยภาพคนวัยแรงงานด้วยการยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 9. การพัฒนาและปรับบทบาท “ครู คณาจารย์ยุคใหม่” รวมถึงการปรับระบบการผลิตและพัฒนาครู 10. การยกระดับทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม 11. พัฒนาระบบเครื่องข่ายเทคโนโลยีดิจิทัล และดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษาทุกระดับ 12. พัฒนาโปรแกรมประยุกต์ หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ 13. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ 14. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรในระดับนานาชาติ 15. การพัฒนาศูนย์วิจัยเฉพาะทางหรือศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบในระดับภูมิภาค 16. ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในระบบการศึกษา 17. การส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ 18. การส่งเสริมและสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนา เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญาคนไทยตามพหุปัญญาเต็มตามศักยภาพ 19. การสร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย 20. การส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา 21. การเตรียมคนทุกช่วงวัยให้ตระหนักมีความรอบรู้ และมีความพร้อมรองรับการเป็นสังคมสูงวัยทุกมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม 22. การเพิ่มพูนองค์ความรู้ และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ 23. การปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรม ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา 24. การสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษาในการวิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางด้านเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ 25. การเตรียมความพร้อมของคนไทยเพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคดิจิทัล และการเข้าสู่สังคมสูงวัย 26. การพัฒนาแรงงานทักษะสูง และเฉพาะทาง การยกระดับแรงงานทักษะต่ำ 27. การวิจัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการระดมองค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม 28. การสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถไปใช้ประโยชน์โดยตรง ผ่านการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีฐาน ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมรายละเอียดตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	แนวทางการพัฒนา
ด้านความมั่นคง	การสร้างความรักความสามัคคี ความสำนึกจงรักภักดี และความภาคภูมิใจในชาติให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกหมู่เหล่า
ด้านการเกษตร	การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อวางแผนการเกษตร
ด้านอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	<ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสุขภาพ ที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี มีทักษะความชำนาญและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ 2. การพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากร ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ 3. การสร้างและพัฒนาบุคลากรรองรับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ 4. การกำหนดแนวทางการผลิตและพัฒนาบุคลากรโดยเชื่อมโยงภาคการศึกษากับภาคอุตสาหกรรมและบริการให้ตอบสนองความต้องการของตลาด 5. มีแผนพัฒนากำลังแรงงานทั้งประเทศทุกระดับ
ด้านการท่องเที่ยว	การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ที่เกี่ยวกับสินค้าบริการ บุคลากรและผู้ประกอบการ
ด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	การพัฒนาและยกระดับศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อสนับสนุนการขนส่งสินค้าสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ เขตกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
ด้านผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ 2. พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	แนวทางการพัฒนา
ด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	1. การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเรื่อง

	<p>ความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2. การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์และเสริมสร้างค่านิยมที่ดีให้กับเยาวชน และประชาชนทั่วไป</p> <p>3.การจัดสรรเวลาและเปิดพื้นที่ให้สื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชนในการปลูกจิตสำนึกและสร้างเสริมค่านิยมที่ดี</p>
ด้านการศึกษากายภาพคนตลอดช่วงชีวิต	<p>1. การพัฒนาและยกระดับทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีเก่ง และมีคุณภาพ</p> <p>2. การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ</p> <p>3. การพัฒนาศักยภาพวัยเรียน วัยรุ่น โดยพัฒนาทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้</p> <p>3.1 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>3.2 ทักษะด้านภาษา ศิลปะ</p> <p>3.3 ทักษะด้านดิจิทัลและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p> <p>3.3 ทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน</p> <p>3.4 ทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน</p> <p>3.5 ทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ</p> <p>3.6 ทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม</p> <p>3.7 การส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพและอนามัยที่เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	แนวทางการพัฒนา
	<p>4. การพัฒนาศักยภาพคนวัยแรงงาน</p> <p>4.1 ยกระดับศักยภาพทักษะและสมรรถนะ</p>

	<p>ของคนในช่วงวัยทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>4.2 การเสริมสร้างความอยากรู้และยกระดับตนเอง</p> <p>4.3 การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์</p> <p>4.4 การสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและหลักประกันของตนเองและครอบครัว</p> <p>4.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้แรงงานฝีมือ ให้เป็นผู้ประกอบการใหม่</p> <p>4.6 การพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ</p> <p>4.7 การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับวัยทำงานผ่านระบบการคุ้มครองทางสังคมและการส่งเสริมการออม</p>
<p>ด้านการพัฒนาการเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 2. การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ 3. การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต 5. การพัฒนาและปรับบทบาท “ครู คณาจารย์ ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” 6. การปรับระบบการผลิตและพัฒนาครู 7. การส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนา ศักยภาพและสมรรถนะครู 8. การยกระดับทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม 9. พัฒนาระบบเครื่องข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษาทุกระดับ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี</p>	<p>แนวทางการพัฒนา</p>
	<p>10. พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษาและ</p>

	<p>ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่</p> <p>11. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ</p> <p>12. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ</p> <p>13. การพัฒนาศูนย์วิจัยเฉพาะทาง ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค</p> <p>14. การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในระบบการศึกษาและสำหรับประชาชน</p> <p>15. การส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์</p> <p>16. การส่งเสริมและสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ บนฐานพหุปัญญาคนไทยตามพหุปัญญาเต็มตามศักยภาพ</p>
ด้านการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	การสร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย
ด้านการกีฬา	การส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน ทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา
ด้านพลังทางสังคม	การเตรียมคนทุกช่วงวัยให้ตระหนัก และมีความรอบรู้ และความพร้อมรองรับการเป็นสังคมสูงวัยทุกมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	แนวทางการพัฒนา
ด้านเศรษฐกิจฐานราก	การเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของเกษตรกร แรงงาน

	ทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและไม่มั่นคงให้เป็นผู้ประกอบการ
ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังและหล่อหลอม ให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษา ในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ 2. การเตรียมความพร้อมของคนไทยเพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคดิจิทัลและการเข้าสู่สังคมสูงวัย 3. การพัฒนาแรงงานทักษะสูงและเฉพาะทางการยกระดับแรงงานทักษะต่ำ 4. การวิจัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการสะสมองค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่ นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม 5. การสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถไปใช้ประโยชน์โดยตรง ผ่านการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีฐาน ด้านปัจจัยสนับสนุน ในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

4.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 กับการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษามีประเด็นการพัฒนที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้าน อาชีวศึกษา ได้แก่ 1.การปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 2.การพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต อย่างมีคุณค่า 3.การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4.การกระจายการให้บริการ ภาครัฐด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง รายละเอียดดัง ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กับการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12	แนวทางการพัฒนา
--	----------------

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ ทุนมนุษย์	1. การปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ 2. การพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมี คุณค่า 3. การยกระดับคุณภาพการศึกษาและ การเรียนรู้ตลอดชีวิต
ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและ ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	การกระจายการให้บริการภาครัฐด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ ครอบคลุมและทั่วถึง

4.1.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปีมีประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะและสร้างองค์ความรู้ของบุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในภาคอุตสาหกรรมให้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี สามารถก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และ 2) การสร้างบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ ให้มีปริมาณเพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา
ด้านการปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับ อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา	1. การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของ บุคลากรในภาคส่วนต่างๆ ทั้งแรงงานในภาค อุตสาหกรรม ผู้ประกอบการ และบุคลากร ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ด้าน เทคโนโลยี สามารถก้าวทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2. การสร้างบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่มีความ สามารถในการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ ที่มีอัตรากำลังเพียงพอต่อการขับเคลื่อน อุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่

4.1.5 แผนพัฒนาการเกษตรระยะ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์แผนพัฒนาการเกษตร ระยะ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคน

ด้านอาชีวศึกษามีประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ได้แก่
1) การพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร สู่เกษตรกรมืออาชีพ และ 2) การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร และนำไปใช้ประโยชน์รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แผนพัฒนาการเกษตร ระยะ 20 ปี กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์การเกษตร ระยะ 20 ปี	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา
ด้านการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
ด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	1. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร 2. ส่งเสริมการดำเนินงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

4.1.6 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 - 2564)กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 - 2564)กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษามีประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ได้แก่ 1.การพัฒนาพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ 2.การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน เพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)กับการผลิตและพัฒนา
กำลังคนด้านอาชีวศึกษา

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา
--	-----------------------------------

การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการท่องเที่ยว ทั้งระบบ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ตามมาตรฐานสากลและเพียงพอต่อความต้องการของตลาด 2. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ที่สอดคล้องความต้องการตลาดแรงงาน 3. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะธุรกิจ พื้นฐานเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจใหม่ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
----------------------------------	--

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อเชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา มีประเด็นสำคัญที่นำมาใช้ในการกำหนดแนวทางการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา ดังนี้

1. การผลิตและพัฒนา กำลังคนด้าน อาชีวศึกษาให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของภาค การผลิต และตลาดแรงงาน

2. การผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานให้มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่ตรงต่อความต้องการของภาคการผลิต และตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่

3. การสร้างและผลิตบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรม ต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่

4. การจัดการเรียนการสอนจะต้องผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่จะเข้าสู่ภาคการ ผลิตและตลาดแรงงาน โดยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับ

4.1 การมีค่านิยม และทัศนคติเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การมีระเบียบวินัย

4.2 มีทักษะที่สอดคล้องทักษะในศตวรรษที่ 21

4.3 มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี และก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

5. ส่งเสริมการทำวิจัย คิดค้นเทคโนโลยี และนวัตกรรม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

6. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามแนวทางการ พัฒนาประเทศ

7. ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย อากเนย์

8. พัฒนาและปรับบทบาท “ครูยุคใหม่”

9. ส่งเสริมภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้สอดคล้อง ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ

10. พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และกำหนดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของสถานศึกษา

4.2 นโยบายรัฐบาลกับการกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์นโยบายรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (12 กันยายน 2557) มีประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ได้แก่ การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพ โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรมการสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต การปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหาการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดีโดยความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนการส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงานและการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 นโยบายรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2560 กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

นโยบายรัฐบาล	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา
ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือก เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม 2. การสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ 3. การพัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต

ตารางที่ 9(ต่อ)

นโยบายรัฐบาล	ประเด็นการพัฒนา
	4.การปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้

	<p>และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะการใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหาการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดีโดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน</p> <p>5. การส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน</p> <p>6. การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ</p>
--	---

จากการศึกษาวิเคราะห์นโยบายรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2557 -2560 กับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา มีประเด็นสำคัญที่นำมาใช้ในการกำหนดแนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ดังนี้

1. การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม
2. การสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ
3. การพัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต
4. การปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะการใฝ่เรียนรู้
5. การส่งเสริมอาชีวศึกษาเพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน
6. การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

4.3 สภาวะความต้องการแรงงานอาชีวศึกษา

4.3.1 ความต้องการแรงงาน

จากข้อมูลโดยการสำรวจของกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน เกี่ยวกับความต้องการแรงงาน ช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2561 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า

ปี พ.ศ.2556สถานประกอบการมีความต้องการแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 532,196อัตรา จำแนกเป็นระดับอาชีวศึกษา จำนวน 207,437อัตรา (ร้อยละ 38.98)รองลงมา คือ แรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 105,625อัตรา (ร้อยละ19.85) ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 137,491 อัตรา (ร้อยละ 25.83) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 81,643อัตรา(ร้อยละ 15.34) ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2557 มีความต้องการแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 453,062อัตรา จำแนกเป็น ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 173,338อัตรา (ร้อยละ 38.26)รองลงมา คือ แรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 133,279อัตรา (ร้อยละ 29.42)ระดับอุดมศึกษา จำนวน 74,854 อัตรา (ร้อยละ 16.52) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 71,591 อัตรา (ร้อยละ 15.80)

ปี พ.ศ. 2558 มีความต้องการแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 476,772 อัตรา จำแนกเป็น ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 180,132 อัตรา (ร้อยละ37.78) รองลงมา คือ แรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 150,791 อัตรา (ร้อยละ31.63) ระดับอุดมศึกษา จำนวน 65,354 อัตรา (ร้อยละ 13.71) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 80,495 อัตรา (ร้อยละ16.88) ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2559 มีความต้องการแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 421,062 อัตรา จำแนกเป็น ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 155,299อัตรา(ร้อยละ36.88)รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 138,505 อัตรา (ร้อยละ32.89)ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 69,951 อัตรา (ร้อยละ16.62) และระดับอุดมศึกษา จำนวน 57,307 อัตรา (ร้อยละ13.61) ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2560มีความต้องการแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 401,271อัตรา จำแนกเป็นระดับอาชีวศึกษา จำนวน 145,805 อัตรา (ร้อยละ36.34) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 137,186อัตรา (ร้อยละ34.19) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 69,163อัตรา (ร้อยละ17.23) และระดับอุดมศึกษา จำนวน 49,117 อัตรา (ร้อยละ12.24) ตามลำดับ

ปี พ.ศ.2561 มีความต้องการแรงงาน จำนวนรวมทั้งสิ้น 344,333 อัตรา จำแนกเป็น ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 128,181 อัตรา (ร้อยละ37.22) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 111,558 อัตรา (ร้อยละ32.40) ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 61,495 อัตรา (ร้อยละ17.86) และระดับอุดมศึกษา จำนวน 43,099 อัตรา (ร้อยละ12.52) ตามลำดับ

ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานด้านอาชีวศึกษามากกว่าแรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษา และประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดรายละเอียดดังตารางที่ 10

4.3.2 การบรรจุงาน

จากข้อมูลการสำรวจการบรรจุงานของสถานประกอบการ โดยกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2561 พบว่า

ปี พ.ศ. 2556 สถานประกอบการมีการบรรจุงาน จำนวนทั้งสิ้น 440,053 อัตรา โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุงานมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 140,235 อัตรา (ร้อย

ละ31.01) รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษา จำนวน 111,420 อัตรา (ร้อยละ24.65) ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 138,070 อัตรา(ร้อยละ30.53) และระดับประถมศึกษา จำนวน 62,458 อัตรา (ร้อยละ13.81) ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2557 สถานประกอบการมีการบรรจุนงาน จำนวนทั้งสิ้น 397,321 อัตรา โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนงานมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน158,441อัตรา (ร้อยละ39.88) รองลงมา คือ คือ ระดับอุดมศึกษา จำนวน 106,150อัตรา (ร้อยละ26.71)ระดับ อาชีวศึกษา จำนวน 82,402อัตรา(ร้อยละ20.74) และระดับประถมศึกษา จำนวน 50,328 อัตรา (ร้อยละ12.67) ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2558 สถานประกอบการมีการบรรจุนงาน จำนวนทั้งสิ้น 476,772 อัตรา โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนงานมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 172,545อัตรา (ร้อยละ40.71)รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษา จำนวน109,224 อัตรา(ร้อยละ25.69)ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 88,277อัตรา(ร้อยละ20.83) และระดับประถมศึกษา จำนวน53,766อัตรา(ร้อยละ12.69)

ปี พ.ศ. 2559สถานประกอบการมีการบรรจุนงานจำนวนทั้งสิ้น 421,062 อัตราโดย ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนงานมากเป็นอันดับหนึ่งจำนวน 135,469อัตรา(ร้อยละ41.18)รองลงมาคือ ระดับอุดมศึกษา จำนวน 83,290 อัตรา(ร้อยละ25.32)ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 68,676อัตรา(ร้อยละ20.87)และระดับประถมศึกษา จำนวน 41,549อัตรา(ร้อยละ12.63)

ปี พ.ศ. 2560 สถานประกอบการมีการบรรจุนงานจำนวนทั้งสิ้น 313,547 อัตรา โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนงานมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 129,112อัตรา (ร้อยละ41.18)รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษา จำนวน81,491 อัตรา(ร้อยละ25.99)ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 63,420อัตรา(ร้อยละ20.23)และระดับประถมศึกษา จำนวน 39,524อัตรา(ร้อยละ12.60)

ปี พ.ศ. 2561 สถานประกอบการมีการบรรจุนงาน จำนวนทั้งสิ้น 266,761 อัตรา โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการบรรจุนงานมากเป็นอันดับหนึ่งจำนวน 114,461อัตรา(ร้อยละ42.91)รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษาจำนวน66,819 อัตรา (ร้อยละ25.05)ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 55,026อัตรา(ร้อยละ20.63)และระดับประถมศึกษา จำนวน 30,455 อัตรา (ร้อยละ11.41)

ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการบรรจุนงานของสถานประกอบการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการจะมีการบรรจุนงาน ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัศึกษามากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่าอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดดังตารางที่ 11

4.3.3 เปรียบเทียบความต้องการแรงงานและการบรรจุนงานของแรงงานที่มีวุฒิการศึกษา ด้านอาชีวศึกษา ช่วงปีพ.ศ. 2556 – 2561

จากข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงาน และการบรรจุนงานของสถานประกอบการ ช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2561เมื่อนำมาเปรียบเทียบผลต่างของความต้องการแรงงานกับการบรรจุนงาน ของ

แรงงานที่มีวุฒิการศึกษาระดับอาชีวศึกษา พบว่า ปี พ.ศ.2556 สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 69,367 อัตรา (ร้อยละ 33.44) ปี พ.ศ.2557 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุจำนวน จำนวน 90,936 อัตรา(ร้อยละ 52.46) ปี พ.ศ. 2558 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุจำนวน จำนวน 91,855 อัตรา (ร้อยละ 60.00) ปี พ.ศ. 2559 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุจำนวน จำนวน 86,623 (ร้อยละ 55.78)ปี พ.ศ. 2560 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุจำนวน 82,385 อัตรา(ร้อยละ 56.50)ปี พ.ศ.2560 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุจำนวน 73,155(ร้อยละ 55.78)ดังตารางที่ 12

ผลจากวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการแรงงานและการบรรจุงานของแรงงานระดับอาชีวศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 แสดงให้เห็นว่า จำนวนการบรรจุงานของผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีน้อยกว่าจำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 10 จำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบการจำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2556–2561

ปี พ.ศ.	ความต้องการ แรงงาน	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา
2556	532,196	81,643 (15.34 %)	137,491 (25.83 %)	207,437 (38.98%)	105,625 (19.85 %)
2557	453,062	71,591 (15.80 %)	133,279 (29.42 %)	173,338 (38.26 %)	74,854 (16.52 %)
2558	476,772	80,495	150,791	180,132	65,354

		(16.88 %)	(31.63 %)	(37.78 %)	(13.71 %)
2559	421,062	69,951 (16.61 %)	138,505 (32.90 %)	155,299 (36.88 %)	57,307 (13.61 %)
2560	401,271	69,163 (17.23 %)	137,186 (34.19 %)	145,805 (36.34 %)	49,117 (12.24 %)
2561	344,333	61,495 (17.86 %)	111,558 (32.40 %)	128,181 (37.22 %)	43,099 (12.52 %)

ที่มา : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

ตารางที่ 11 จำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงระหว่าง

ปี พ.ศ. 2556- 2561

ปี พ.ศ.	ความต้องการ แรงงาน	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา
2556	452,183	62,458 (13.81 %)	140,235 (31.01%)	138,070 (50.53%)	111,420 (24.65 %)
2557	397,321	50,328 (12.67 %)	158,441 (39.88 %)	82,402 (20.74%)	106,150 (26.71%)
2558	423,812	53,766 (12.67 %)	172,545 (40.71%)	88,277 (20.83%)	109,224 (25.77%)
2559	328,984	41,549 (12.63%)	135,469 (41.18 %)	68,676 (20.87%)	83,290 (25.32%)
2560	313,547	39,524 (12.60%)	129,112 (41.18%)	63,420 (20.23%)	81,491 (25.99%)
2561	266,761	30,455 (11.41%)	114,461 (42.91%)	55,026 (20.63%)	66,819 (25.05%)

ที่มา : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความต้องการแรงงานและการบรรจุงานของแรงงานระดับอาชีวศึกษา

ช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2556-2561

ปี พ.ศ.	จำนวน ความต้องการแรงงาน ระดับอาชีวศึกษา	จำนวน การบรรจุงานของ ผู้จบระดับอาชีวศึกษา	ผลต่างความต้องการ แรงงานกับการบรรจุงาน ของผู้จบอาชีวศึกษา
2556	207,437	138,070	69,367 (33.44 %)
2557	173,338	82,402	90,936 (52.46 %)

2558	180,132	88,277	91,855 (50.99%)
2559	155,299	68,676	86,623 (55.99%)
2560	145,805	63,420	82,385 (56.50 %)
2561	128,181	55,026	73,155 (57.07 %)

ที่มา : จากการคำนวณ

4.4 คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

จากการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) เกี่ยวกับคุณลักษณะของกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะทางด้านความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ (\bar{x} = 4.40) ทักษะทางด้านอารมณ์ไหวพริบในการแก้ไขปัญหา (\bar{x} = 4.40) ทักษะการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (\bar{x} = 4.39) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (\bar{x} = 4.31) และทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ (\bar{x} = 4.22) สำหรับทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว (\bar{x} = 4.17) ทักษะการสื่อสารทั้งด้านการอ่าน เขียน และพูด (\bar{x} = 4.14) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (\bar{x} = 4.02) ทักษะด้านการบริหารจัดการ (\bar{x} = 3.98) ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (\bar{x} = 3.96) และทักษะด้านการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ (\bar{x} = 3.67)

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

ที่	ประเด็นการสำรวจ	\bar{x}	S.D	ระดับคุณภาพ
1	ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ	3.96	1.24	มาก
2	ทักษะการสื่อสารทั้งด้านการอ่าน เขียน และพูด	4.14	1.18	มาก
3	ทักษะด้านคอมพิวเตอร์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.02	1.18	มาก
4	ทักษะด้านการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ	3.67	1.14	มาก
5	ทักษะด้านการบริหารจัดการ	3.98	1.15	มาก

6	ทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ	4.22	1.08	มากที่สุด
7	ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ	4.40	1.15	มากที่สุด
8	ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว	4.17	1.13	มาก
9	ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา	4.31	1.26	มากที่สุด
10	ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ	4.39	1.27	มากที่สุด
11	ทักษะทางด้านอารมณ์ ไหวพริบในการแก้ไขปัญหา	4.40	1.23	มากที่สุด

ที่มา :จากการสำรวจข้อมูล เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2562

2) ความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

พบว่า คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานสถานประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (\bar{x} =4.64) ความตรงเวลา และความซื่อสัตย์สุจริต (\bar{x} =4.60) การเคารพ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กร(\bar{x} = 4.58)ความมีระเบียบวินัย(\bar{x} = 4.57) ความอดทน(\bar{x} = 4.54)ความขยันหมั่นเพียร(\bar{x} = 4.53)การมีมนุษยสัมพันธ์ (\bar{x} = 4.43) และการมีจิตสาธารณะ(\bar{x} 4.43)รายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14ความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

ที่	ประเด็นการสำรวจ	\bar{x}	S.D	ระดับคุณภาพ
1	ความซื่อสัตย์สุจริต	4.60	1.12	มาก
2	ความอดทน	4.54	1.18	มาก
3	ความขยันหมั่นเพียร	4.53	1.08	มาก
4	ตรงต่อเวลา	4.60	1.12	มาก
5	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.64	1.07	มาก
6	ความมีระเบียบวินัย	4.57	1.09	มาก
7	การมีจิตสาธารณะ	4.30	1.11	มาก
8	การเคารพ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กร	4.58	1.07	มาก
9	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.43	1.07	มาก

ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2562

3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถานประกอบการในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

3.1) ด้านผู้เรียน

สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมีความซื่อสัตย์ ขยันอดทน มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี มีทักษะการสื่อสาร ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ และมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร

3.2) ด้านครูผู้สอน

ครูควรได้รับการพัฒนาและฝึกประสบการณ์เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญตรงตามวิชาชีพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี พัฒนาครูผู้สอนในเรื่องการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารปรับระบบการบรรจุครูวิชาชีพโดยจัดให้มีการทดสอบภาคปฏิบัติเพื่อทดสอบความสามารถที่แท้จริง

3.3) ด้านหลักสูตร

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต และแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ต้นนโยบายประเทศ 4.0 ควรส่งเสริมให้ภาคการผลิตมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร

3.4) ด้านการจัดการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการปฏิบัติเชิงลึกในด้านทักษะการปฏิบัติ การฝึกประสบการณ์ และมีทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคการผลิต ควรให้ผู้เรียนควรได้รับทราบถึงเส้นทางอาชีพ และความก้าวหน้าในวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียน จัดให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนสอนโดยการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.5) การบริหารจัดการ

ปรับภาพลักษณ์ของผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี พัฒนาและสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาคีกับทุกกลุ่มอาชีพ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องรับทราบถึงสภาวะแรงงานเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของภาคการผลิต

บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในบทนี้จะนำเสนอถึงข้อสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการผลิตและพัฒนากำลังด้านอาชีวศึกษาดังนี้

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษากับการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สรุปผลการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.1.1 แนวทางการพัฒนาประเทศที่เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและมาตรการการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาต้องมีเพียงพอต่อความต้องการของภาคการผลิตและตลาดแรงงานและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่

2) กำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่จะเข้าสู่ภาคการผลิต ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการมีค่านิยมและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม การมีระเบียบวินัย มีทักษะที่สอดคล้องทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี และก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3) การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาต้องสามารถสร้างและผลิตบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมต่างๆ ที่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

4) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนควรสอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

5) การส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

6) การพัฒนาและปรับบทบาท “ครูยุคใหม่”

5.1.2 นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษากับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารนโยบายรัฐบาล ช่วงปี พ.ศ. 2557 – 2560 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและมาตรการการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม

2) การสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

3) การพัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต

4) การปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตร โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้

5) การส่งเสริมอาชีวศึกษาเพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน

6) การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

5.1.3 สถานการณ์ความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของสถานประกอบการ

1) ความต้องการกำลังคนอาชีวศึกษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานด้านอาชีวศึกษามากกว่าแรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษา และประถมศึกษา มาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ. 2556 มีความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษา จำนวน 207,437 อัตรา (38.87%) ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 173,338 อัตรา (38.26 %) ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 180,132 อัตรา (37.80 %) ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 155,299 อัตรา (36.88 %) ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 145,805 อัตรา (36.34 %) และ ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 128,181 (37.22 %)

2) การบรรจุงาน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการบรรจุงานของสถานประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการจะมีการบรรจุงานผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ. 2556 สถานประกอบการได้บรรจุกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเข้าทำงาน จำนวน 138,070 อัตรา (25.87 %) ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 82,402 อัตรา (18.19 %) ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 88,277 อัตรา (18.52 %) ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 68,676 อัตรา (16.31 %) ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 63,420 อัตรา (15.80 %) ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 55,026 อัตรา (15.98 %)

3) เปรียบเทียบความต้องการแรงงานและการบรรจุงานของแรงงานที่มีวุฒิการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561

จากวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลความต้องการแรงงานและการบรรจุงานของแรงงานระดับอาชีวศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2561 แสดงให้เห็นว่า จำนวนการบรรจุงานของผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีจำนวนน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2556 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุ จำนวน 69,367 อัตรา (33.44 %) ปี พ.ศ. 2557 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุงาน จำนวน 90,936 อัตรา

(52.46 %) ปี พ.ศ. 2558 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุงาน จำนวน 91,855 อัตรา (60.00%) ปี พ.ศ. 2559 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุงาน จำนวน 86,623 (55.78 %) ปี พ.ศ. 2560 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุงาน จำนวน 82,385 อัตรา (56.50 %) ปี พ.ศ. 2560 มีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่ได้รับการบรรจุงาน จำนวน 73,155 (55.78 %)

5.1.4 คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

จากการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) เกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะของกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มีดังนี้

1) ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

พบว่า ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะทางด้านความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะทางด้านอารมณ์ ไหวพริบ ในการแก้ไขปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ สำหรับทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ทักษะการสื่อสารทั้งด้านการอ่าน เขียน และพูด ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านการบริหารจัดการ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ และทักษะด้านการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ

2) คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความรับผิดชอบหน้าที่ ความตรงเวลา และความซื่อสัตย์สุจริต การเคารพ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กร ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร การมีมนุษยสัมพันธ์ และการมีจิตสาธารณะ

3) ข้อเสนอแนะในการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษา

3.1) ด้านผู้เรียนจะต้องผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้มีทักษะและเชี่ยวชาญใน วิชาชีพที่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีทักษะการสื่อสารและมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร

3.2) ด้านครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาและฝึกประสบการณ์เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญตรงตามวิชาชีพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี พัฒนาการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร ปรับระบบการบรรจุครูวิชาชีพโดยจัดให้มีการทดสอบภาคปฏิบัติเพื่อทดสอบความสามารถที่แท้จริง

3.3) ด้านหลักสูตรต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต และแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้นโยบายประเทศ 4.0 และส่งเสริมให้ภาคการผลิตมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร

3.4) ด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีความสำคัญกับการปฏิบัติเชิงลึกทักษะการปฏิบัติการฝึกประสบการณ์ และมีทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคการผลิต ผู้เรียนควรได้รับทราบถึงเส้นทางอาชีพ และความก้าวหน้าในวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียน จัดให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนสอนโดยการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.5) การบริหารจัดการปรับภาพลักษณ์ของผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี พัฒนาและสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาคีกับทุกกลุ่มอาชีพ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องรับทราบถึงสถานะแรงงานเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของภาคการผลิต

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ควรมีความชัดเจนของนโยบายและเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตามแนวทางพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

5.2.2 การกำหนดมาตรการและเป้าหมายการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องรับทราบข้อมูลสถานะความต้องการแรงงานเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของภาคการผลิต

5.2.3 การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ควรที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการตามบริบทของแต่ละพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่

5.2.4 จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทักษะ ความสามารถและเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนรวมถึงมีทักษะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

5.2.5 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่เข้าสู่ภาคการผลิตอย่างมีคุณภาพ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

5.2.6 ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาและฝึกประสบการณ์เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญตรงตามวิชาชีพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และควรปรับระบบการบรรจุครูวิชาชีพโดยจัดให้มีการทดสอบภาคปฏิบัติเพื่อทดสอบความสามารถที่แท้จริง

5.2.7 ต้องจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต และแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้นโยบายประเทศ 4.0 และส่งเสริมให้ภาคการผลิตมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง

5.2.8 พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ สร้างอาชีพสู่การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ

5.2.9 ส่งเสริมการจัดทำงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการสะสมองค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม

5.2.10 ส่งเสริมและสนับสนุนกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้มีความสามารถในการวิจัยและคิดค้น สร้างสรรค์ นวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอัตรากำลังเพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่

5.2.11 สถาบันการศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนในการผลิตและพัฒนากำลังด้านอาชีวศึกษาให้สอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

5.2.12 ส่งเสริมให้ผู้เรียนควรได้รับทราบถึงเส้นทางอาชีพ และความก้าวหน้าในวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียน จัดให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนสอนโดยการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

5.2.13 ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน. (2556). วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน ปี 2556 ไตรมาสที่ 3. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2562. จาก <https://www.doe.go.th/prd/lmia/knowledge/param/site/131/cat/96/sub/0/pull/category/view/cover-view?page=2>
- กรมการจัดหางาน. (2557). วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน ปี 2557 ไตรมาสที่ 3. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2562. จาก <https://www.doe.go.th/prd/lmia/knowledge/param/site/131/cat/96/sub/0/pull/category/view/cover-view?page=2>
- กรมการจัดหางาน. (2558). วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน ปี 2558 ไตรมาสที่ 3. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2562. จาก <https://www.doe.go.th/prd/lmia/knowledge/param/site/131/cat/96/sub/0/pull/category/view/cover-view?page=2>
- กรมการจัดหางาน. (2559). วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน ปี 2559 ไตรมาสที่ 3. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2562. จาก <https://www.doe.go.th/prd/lmia/knowledge/param/site/131/cat/96/sub/0/pull/category/view/cover-view?page=2>
- กรมการจัดหางาน. (2560). วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน ปี 2560 ไตรมาสที่ 3. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2562. จาก <https://www.doe.go.th/prd/lmia/knowledge/param/site/131/cat/96/sub/0/pull/category/view/cover-view?page=2>
- กรมการจัดหางาน. (2561). วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน ปี 2561 ไตรมาสที่ 3. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2562. จาก <https://www.doe.go.th/prd/lmia/knowledge/param/site/131/cat/96/sub/0/pull/category/view/cover-view?page=2>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2562 จาก http://www.oie.go.th/moe/nipa/ed_law/prg.edu.33.pdf
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนากอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562. จาก http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopmentstrategy4.0.pdf
- กรัณฑ์รัตน์ ประเสริฐธนาภ. (2557). ความต้องการของตลาดแรงงานและคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร. ค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2562 จาก <http://library1.nida.ac.th/res1/researchfull-1/b185719.pdf>
- จรินทร์ เทศวานิช. (2545). เศรษฐศาสตร์การพัฒนา. ใน ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา (หน่วยที่ 6 – 10). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จิตพิพัทธ์ วรรัตน์นิธิกุล. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562. จาก <http://www.dpu.ac.th/dpurc/assets/uploads/magazine/dx8y8jd94xwgskskk.pdf>

- วรวพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอชิป จิตตฤกษ์. (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่21
 แปลจาก 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. ค้นเมื่อ
 จาก <http://openworlds.in.th/books/21st-century-skills/>
- วีรพันธ์ สิทธิพงษ์. (2544). การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการเรียน
 การสอนอาชีวศึกษา (หน่วยที่ 1-7). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วิภาวี ศิริลักษณ์. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่21.วิทยานิพนธ์ปริญญา
 การศึกษามหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา).บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมศักดิ์ สุหรัยคิมหันต์. (2530). การบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 พุทธศักราช 2527 ประเภทช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 12วิทยานิพนธ์
 (กศ.ม.): มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2555). การจัดทำยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน
 ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม. ค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2562. จาก[http://www
 .oie.go.th/academic/โครงการวิจัยการจัดทำยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน](http://www.oie.go.th/academic/โครงการวิจัยการจัดทำยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน)
 ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
 นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557. ค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม
 2562 จากhttps://www2.opdc.go.th/content.php?menu_id=14&content_id=2993
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒(พ.ศ.
 ๒๕๖๐ – ๒๕๖๖). กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2548). รายงานการประเมิน
 ภายนอกรอบแรกด้านการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2544 - 2548). กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานวิจัยอนาคตภาพของการผลิตและพัฒนากำลังคน
 อาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ. ค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม
 2562. จาก <http://www.thaiedresearch.org/index.php/home/paper/?topicid=3>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่ราชอาณาจักร
 รอบที่ 3. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562. จาก [http://social.nesdb.go.th/SocialStat
 /StatReport_FullScreen.aspx?reportid=3460&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=8](http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_FullScreen.aspx?reportid=3460&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=8)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่ราชอาณาจักร
 รอบที่ 3. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562. จาก [http://social.nesdb.go.th/SocialStat
 /StatReport_FullScreen.aspx?reportid=3460&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=8](http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_FullScreen.aspx?reportid=3460&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=8)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่ราชอาณาจักร
 รอบที่ 3. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562. จาก [http://social.nesdb.go.th/SocialStat
 /StatReport_FullScreen.aspx?reportid=3460&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=8](http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_FullScreen.aspx?reportid=3460&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=8)

- สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี .
 ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562. จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่. (2561). ความต้องการแรงงานและการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงาน
 ในจังหวัดเชียงใหม่.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2559). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562 จาก http://tarr.arda.or.th/static2/docs/development_plan2559.pdf
- อังศุธร เกื่อนนาดี (2559) เรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของสถานประกอบการ
 อุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีเมื่อมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. ค้นเมื่อ
 จาก kuojs.lib.ku.ac.th/index.php/jems/article/view/1019/173
- อัมพร วิจิตรพันธ์ และสุณิฉัตราคม. (2531). เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน
 (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อรุณการพิมพ์